

Průběžná zpráva

o plnění dlouhodobé koncepce rozvoje

výzkumné organizace

Národní knihovna České republiky

za rok 2021

1. Shrnutí činnosti VO Národní knihovna České republiky v roce 2021

1.1 Celkový souhrn

Od r. 2021 je realizována [aktualizovaná koncepce rozvoje VO na léta 2021 – 2023](#): tato zpráva je o plnění cílů a úkolů uvedených v této aktualizované verzi. Uvádí případné další skutečnosti ve vztahu k ní, např. pokud jde o změny ve složení řešitelských týmů.

V r. 2021 došlo z pohledu výzkumné činnosti k důležitým organizačním změnám v sekci Digitalizace a technologie: zřízením odboru ICT bylo de facto posíleno řešení úkolů v nové Oblasti č. 9 Digital Humanities. Tato sekce (konkrétně odbor digitálních fondů) je také místem řešení oblastí č. 5 (Webové archivy pro vědecký výzkum) a č. 6 (Archivace digitálních dat).

Dotace na r. 2021 byla přidělena ve dvou fázích. Přidělení druhé splátky finančních prostředků na mzdy a OON nebylo plně dořešeno do konce I. pololetí 2021 jako v předchozím roce, takže VO předfinancovala tyto náklady ze svého rozpočtu na základě ujištění poskytovatele, že problém bude zdárně vyřešen, což se stalo až v listopadu 2021.

Do konce dubna 2021 řídil ve funkci generálního ředitele NK na přechodnou dobu PhDr. Vít Richter. Od 1. května 2021 jej vystřídal Mgr. Tomáš Foltýn, který jako nový generální ředitel vzešel z výběrového řízení Ministerstva kultury České republiky. Od té doby také nově působí ve funkcích náměstků pro sekci ekonomika a provoz Ing. Daniela Blažková a pro sekci knihovní fondy a služby Mgr. Lenka Maixnerová, v této sekci jsou řešeny oblasti č. 7 (Ochrana knihovních fondů) a č. 8 (Novodobá vydavatelská produkce v českých zemích po r. 1800).

Ostatní oblasti jsou řešeny v samostatných útvech, jimiž jsou Slovanská knihovna (oblast č. 3 - Slavistika) a odbor historických a hudebních fondů (oblast č. 1 – Výzkum dějin knižní kultury, č. 2 – Hudební věda, č. 4 – Digitální kodikologie a knihověda a č. 10 – Kniha jako médium ve starověku a novověku).

Byly revidovány hlavní úkoly NK a vytýčeny nové, viz dokument [Hlavní úkoly Národní knihovny České republiky na rok 2021](#). Jako východisko z prostorové krize došlo na popud aktivit v oblasti územního rozvoje hl. m. Prahy v oblastech Hlavního nádraží a nádraží Praha – Bubny k diskusi o možném umístění nové budovy NK v těchto lokalitách, nicméně prostor, se kterým bylo možno počítat s budovou NK v rámci budoucího rozvoje těchto oblastí, se ukázal jako nevyhovující, což vede k novému zamyšlení na využití Klementina. Jeho rekonstrukce nepokračovala, rovněž nebyla zahájena další výstavba v areálu Hostivař, takže část pracovišť NK působí i nadále v provizorních podmínkách, kdy dochází i k dílčím haváriím různého rozsahu (zejm. protečení).

Do činnosti VO výrazně zasáhla pandemie koronaviru: znovu došlo na jaře 2021 k uzavření celé instituce, nekonala se většina služebních cest, bylo omezeno šíření výsledků na konferencích, výstavách a seminářích. Z tohoto důvodu byla znovu po dohodě s ochrannými organizacemi autorských práv otevřena do konce I. pololetí 2021 Národní digitální knihovna pro širokou veřejnost nad rámec běžných služeb, jimiž jsou přístup k volným dílům a dílům nedostupným na trhu (zde pro oprávněné uživatele knihoven).

Pandemie také omezila dostupnost fondů jiných paměťových institucí, což mělo za důsledek zpoždění některých výzkumných prací zejména v oblastech č. 1 a 2. V neposlední řadě jsou registrována zpoždění v tisku publikací (nezřídka byl uveden jako důvod nedostatek papíru) i v recenzních řízeních.

17. května 2021 došlo k rozsáhlému kybernetickému útoku na IT infrastrukturu NK. Útok byl takového rozsahu, že vyřadil instituci z provozu na několik dní a obnova řady činností a aplikací trvala po celý zbytek roku 2021 (např. spuštění linky digitalizace novodobých dokumentů) nebo

přínejmenším několik měsíců (například obnova využití datových úložišť pro data z digitalizace realizované se společností Google).

Všech cca. 700 pracovních stanic v síti NK muselo být jednotlivě znovu zkontrolováno, příp. rekonfigurováno, z toho 150 stanic přišlo o data částečně a u 7 stanic se data vůbec nepodařilo obnovit (například poslední vrstvy dat retrospektivní konverze katalogů; ale došlo i k částečné ztrátě dat majících vazbu na některé výsledky institucionálního výzkumu). Veškerá elektronická pošta na poštovním serveru byla nenávratně ztracena, uchovala se případně pouze pošta na jednotlivých pracovních stanicích, tj. ne starší jednoho roku. V některých oblastech měla ztráta dat i vliv (ale nejen) na řešení některých výzkumných úkolů a včasnou realizaci některých výsledků.

Obnova po ransomvirovém útoku na prostředky IT patřila k prioritním úkolům s mimořádným pracovním nasazením, které brzdilo místy dosahování cílů v dalších oblastech.

1.2 Naplňování celkového cíle koncepce

Plnění schválené koncepce VO na léta 2019 – 2023 v r. 2021:

Celkový cíl koncepce se daří plnit, dle plánu probíhá i plnění konkrétní výzkumných cílů (viz níže).

1.2.1 Plnění výzkumných cílů:

1.2.1.1 Plnění celkových výzkumných cílů

- a. Byl proveden průzkum proveniencí v cca 300 středověkých rukopisech a 280 svazcích inkunábulí s úplným přepisem provenienčních poznámek. Průběžně byla prováděna návazná prosopografie zjištěných osob a rekonstrukce původních knihovnických celků. Dosud zjištěné provenienční údaje budou od počátku roku 2022 ukládány v případě rukopisů do systému RASTIS a odtud čerpány do digitální knihovny Manuscriptorium, v případě inkunábulí do databáze STT. Kamil Boldan pokračoval ve zpracování tužkových obtahů knihvazačského nářadí užitého na pozdně středověkých knižních vazbách českého původu.
- b. Pokračovalo zpracování vytipovaných hudebních sbírek, jejich evidence a zpřístupnění dokumentace o nich. Pracovníci projektu se zabývali výzkumem sbírek uložených v Litomyšli, v Teplicích, v Českém Krumlově, a v Praze (Národní knihovna ČR, Národní muzeum - Muzeum české hudby, Pražská konzervatoř). V NK bylo započato s revizí sbírky rodiny Hübnerů z Dlouhého Mostu. Byla provedena příprava pro založení databáze pražských vydavatelů hudebnin – navázání, či rozšíření databáze tisků Marco Berry. Je zahájen výběr dokumentů, které budou tvořit základ plánované výstavy a kritického katalogu v roce 2023.
- c. Byl dokončen průzkum a katalogizace monografií z fondu Slovanské knihovny vydaných cyrilicí v letech 1796–1800 a dále bylo prověřeno a zpracováno prvních 12 titulů periodik. Pokračovala redakce a formální unifikace zpracovaných bibliografických záznamů. Dokončeno bylo shromáždění podkladů pro zpracování odborné studie, která bude uvozovat čtvrtý svazek Katalogu.
- d. Za pomoci studia filigránů, tiskařských značek a signatur byly určeny a opraveny datace a místa vydání 2 historických rukopisů a 5 starověreckých tisků z přelomu 18. a 19. století. Uvedené tisky z

provenience tiskařské dílny v Klincích jsou předmětem studie *The Old Believers prints from Klintys in the Slavonic Library in Prague*, jejíž rukopis byl předán do redakce odborného časopisu *Slavic and East European Information Resources*. Bylo prozkoumáno 5 historických rukopisů a 1 tisk, které byly následně digitalizovány v rámci programu VISK 6. Byl dokončen průzkum a třídění sbírky pozvánek a plakátů ukrajinské emigrace. Probíhala příprava odborné studie *Nová sbírka archivních materiálů Slovanské knihovny v Praze „Společenský a kulturní život ukrajinské emigrace (1915–1947)“* určené pro odborný časopis *Archivy Ukrajiny*.

- e. Byla implementována technologie IIF pro komplexní tvorbu manifestů jak pro kolekce (sbírky knih), pro komplexní dokumenty (jednotlivé knihy), pro dílčí digitální objekty (jednotlivé stránky) a pro fragmenty (detaily na stránkách). Všem těmto úrovním je přiřazeno persistentní adresování, je tudíž možná jednoznačná identifikace všech typů digitálních objektů. To umožňuje plně funkční komunikaci mezi zdroji a výměnu dat, tedy také snadný špostup vytváření virtuálního badatelského prostředí pro práci se starším písemným a dokumentovým dědictvím, jakož i přípravu paradat (dat vytvářených koncovými uživateli a vázaných na data a metadata jednoho nebo více síťových zdrojů) a v konečném důsledku digitální síťové publikování. Ve spuštěné beta verzi Manuscriptoria 4 je zařazen v rámci individuálního personalizovaného uživatelského účtu i nástroj pro tvorbu virtuálních výstav a data articles (materiálových studií), který umožňuje za využití technologie IIF data nejenom vytvářet, ale i zobrazovat je a konečně také poskytovat pro Manuscriptorium.
- f. Pro beta verzi Manuscriptoria 4 byl vytvořen systém pro správu TEI dokumentů, který na bázi mezinárodního standardu TEI P5 ENRICH Specification umožňuje nejenom operace pro vyhledávání v katalogu a zobrazování pro koncové uživatele, ale také v rámci individuálního personalizovaného uživatelského účtu pro vytváření jak virtuálních kolekcí důležitých v heuristice, tak virtuálních výstav a data articles důležitých v digitálním publikování výsledků výzkumu staršího písemného a dokumentového dědictví. Do beta verze Manuscriptoria 4 byl zařazen i modul plných textů primárních dokumentů, které jsou korelovány s digitálními kopiemi originálních historických dokumentů zařazených v digitální knihovně. Plné texty jsou připraveny též podle standardu TEI, takže jsou možné operace využívající dokumentů jak v modulu katalogu, tak v modulu plných textů, což v blízké budoucnosti dovolí mnohem sofistikovanější vyhledávání v celém obsahu Manuscriptoria.
- g. Webarchiv se zaměřil na hledání možností zpřístupnění dat o již zaniklých webech, jejichž kopie má ve svém archivu. Novou možností zpřístupnění dat a metadat bude specializovaná databáze, která informace o zaniklých webech zprostředkuje uživatelům. Podkladem pro vznik této databáze bude kurátorská aplikace, která se zaměří na automatizované detekování mrtvých webů.
- h. Byl zpracován návrh zápisu technických vlastností digitálních objektů, které nelze zapsat za pomoci existujících mezinárodních metadatových schémat. Byla provedena analýza možností archivace audiovizuálních dokumentů, zejména se zaměřením na digitalizaci, zpracování a následnou archivaci dat z VHS nosičů nacházejících se ve fondech knihoven. Výsledky analýzy budou využity v roce 2022 v odborném recenzovaném článku o archivaci audiovizuálních dokumentů. V oblasti archivace elektronických publikací byl proveden průzkum formátů e-publikací na českém knižním trhu, zpracován přehled a porovnání formátových politik pro příjem a archivaci e-publikací u vybraných zahraničních institucí a vypracována pilotní studie zabývající se praktickými možnostmi konverzí e-publikací z nejčastějších distribučních verzí formátu PDF do verze PDF/A, vhodné pro dlouhodobou archivaci. Výsledky analýz v oblasti e-publikací budou využity v roce 2022 v podobě odborného recenzovaného článku.

- i. Průzkum fyzického stavu fondů je průběžně realizován. Je rovněž zdokonalována *Databáze průzkumu fondů*. V roce 2022 bude následovat re-certifikace metodiky průzkumu fondů, kde budou zohledněny a popsány změny a vývoj aplikace pro průzkum fondů. V rámci činností byly rovněž vytvořeny sady pro průzkum fondů
- j. Probíhají práce na výstavě s názvem *Restaurování pokladů Národní knihovny České republiky aneb tajemství práce restaurátora*, systematicky jsou sbírány podněty k tvorbě scénáře. Výstava by měla prezentovat:
- komplexní restaurátorský zásah, např. atlasu nalezeného v suti apod., na kterém lze dobře ukázat skoro všechny restaurátorské postupy
 - zpracovanou historii Oddělení restaurování i s osobami, které stály u jeho zrodu
 - prezentaci používaného nářadí, materiálů – např. pergamen s barvivy vč. rostlin, z kterých bylo barvivo extrahováno
 - v kritickém katalogu bude shrnuta historie oddělení a postup prací s fotografiemi
 - vzhledem k pandemické situaci, kybernetickému útoku na NK a především díky oznámení organizace mezinárodní konference ICOM General Meeting v srpnu 2022 v Praze bylo rozhodnuto přesunout výstavu na podzim 2022. Výstava a kritický katalog k ní jsou průběžně připravovány, navíc jsou voleny i anglické texty, neboť ICOM General Meeting se budou účastnit tisíce delegátů, kteří budou moci během konání konference výstavu navštívit v Galerii Klementinum
 - vzhledem k pandemii a nejistotě vývoje situace je počítáno i s případnou online variantou výstavy
- k. Dále se rozvíjí nástroj pro evidenci periodik [PerMoník](#) zejména ohledně optimalizace práce s rozsáhlými periodiky s regionálními mutacemi. Nástroj je rozvíjen ve spolupráci s řešiteli výzkumné oblasti zastoupenými z Národní knihovny ČR, Moravské zemské knihovny, Vědecké knihovny v Olomouci a Severočeské vědecké knihovny v Ústí nad Labem, přičemž první tři uvedené instituce se na vývoji PerMoníka podílejí od samotného počátku. Došlo k optimalizaci dle issues evidovaných v repozitáři Github <https://github.com/NKCR-INPROVE/evidence.periodik/issues>, kde jsou issues pravidelně doplňována a aktualizována všemi řešiteli. Bylo vytvořeno komunikační API pro systém evidence periodik.
- l. Byla ustavena laboratoř Digital Humanities s názvem DigiLab a bylo rozhodnuto, že se v první radě bude věnovat zpracování textů.
- m. Výzkum knihy jako společenského média byl zahájen systematickou heuristikou činností zaměřenou na jednotlivé druhy knižní produkce (rukopisy, tištěné knihy, ale i kartografický materiál) a jejich společenský dopad a vliv v průběhu středověku a novověku. Specifickou součástí výzkumu bylo zaměření studia na konkrétní osobnost, sv. Ludmilu, a její recepci ve středověké a novověké knižní kultuře, a to v týmu složeném ze specialistů více humanitních oborů (historie, kodikologie, teologie, dějiny umění, muzikologie). Výsledkem interdisciplinárního výzkumu je výstava „Kniha a závoj. 1100 let od úmrtí kněžny a světice Ludmily“, která bude otevřena ve dnech 13. prosince 2021 až 30. ledna 2022 v prostorech Galerie Klementinum v Národní knihovně ČR a představí několik desítek rukopisů a tisků z fondů Oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny ČR. Vedle fyzické výstavy je připravena i stejnojmenná virtuální výstava, která bude

dostupná v digitální knihovně Národní knihovny ČR Manuscriptorium. Kritický katalog, který je k výstavě připravován, bude dle koncepce publikován v roce 2022.

- n. Byl zpracován článek na téma zkušeností s prací s knihami v pandemickém období, t. č. je v recenzním řízení, předpokládá se publikace koncem r. 2021 nebo začátkem r. 2022. Byl vydán poster/plakát s doporučeními, jak postupovat při manipulaci s knihami v době pandemie tak, aby byla bezpečná a neohrozila ani čtenáře či badatele, ale rovněž ani pracovníky knihoven. Tento poster/návod vznikl v několika jazykových mutacích, protože jeho potřeba vznikla i za hranicemi a rychle se tento materiál rozšířil minimálně po střední Evropě. Vznikla kromě české i anglické i polská a slovenská verze, nyní diskutujeme o maďarské v rámci V4 projektu.
- o. Probíhal odborný průzkum sbírky listinných dokumentů se vztahem k dějinám Slovanské knihovny, která je součástí fondu Slovanské knihovny, zahájeno bylo její třídění, klasifikace a evidence. Souběžně byla dokončena příprava první verze rukopisu monografie „Slovanská knihovna (1924–2024). Sto let činnosti“. Proběhlo recenzní řízení, vypořádání připomínek recenzentů, provádí se překlad textu do angličtiny a výběr obrazových příloh monografie.

1.2.1.2 Stabilizace lidských zdrojů

Byla zpracována koncepce celoživotního vzdělávání pracovníků NK, byl aktualizován pracovní řád a zpracován nový systém hodnocení pracovníků NK. Koncepce celoživotního vzdělávání a systém hodnocení vznikly v NK po r. 1990 v této kvalitě úplně poprvé. Čisté mzdy pracovníků se navýšily díky novým daňovým úpravám, které vstoupily v platnost v r. 2021.

1.2.1.3 Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráci výrazně ovlivnila pandemie koronaviru, nicméně zdárně pokračovala spolupráce digitální knihovny Manuscriptorium s evropským kulturním portálem EUROPEANA, a to jak v rámci Europeana Aggregators Forum, jehož jsme členy, tak i formou spolupráce s Europeana Library Working Group na harmonizaci zpřístupňování knihovních dokumentů a sbírek (zástupce digitální knihovny Manuscriptorium je řádným členem této pracovní skupiny).

Pokračovaly práce na zpřístupnění obsahu Národní digitální knihovny v Europeana prostřednictvím České digitální knihovny – v důsledku kyberútoku (viz výše) však byly práce pozastaveny.

Pod vedením Budapest City Archive byl získán pro NK projekt *Mass Document and Books Disinfection and Preservation for Future Generations - the Conservators and Restorers' Aspect* financovaný z Visegrád Fund zemí V4.

Ve spolupráci s NK vydala Národní knihovna Ázerbájdžánu katalog tzv. ázerbájdžánských rukopisů ve fondech NK (Azərbaycan nəfəslı əlyazmalar Praqa Milli Kitabxanasında = Azerbaijani manuscripts in the National Library of Prague = Ázerbájdžánské rukopisy v Národní knihovně v Praze) - jde o turkické, čagatajské, perské a arabské rukopisy mající vztah k území a kultuře dnešního Ázerbájdžánu.

NK jednala o další kulturní spolupráci s velvyslancem Argentinské republiky; s Národní knihovnou Argentiny má podepsáno memorandum.

NK se kontinuálně účastní aktivit mezinárodních nevládních organizací, jejichž je [členkou](#) vč. případných aktivit v jejich pracovních skupinách.

Další spolupráce viz kapitola o mezinárodní spolupráci 1.3.1 Mezinárodní výzkumná spolupráce VO dále v textu.

Rozdíly proti schválené koncepci: nejsou

1.3 Aktivity organizace

Plnění schválené koncepce VO na léta 2019 – 2023 v r. 2021:

1.3.1 Mezinárodní výzkumná spolupráce VO

Neprobíhá spolupráce na společných výzkumných projektech financovaných z mezinárodních programů, nicméně probíhá řada forem spolupráce, která má výzkumný charakter resp. je založena na výzkumu nebo souvisí s výzkumem.

V oblasti č. 1 Kamil Boldan pokračoval ve spolupráci s redakcí základní bibliografie tisků 15. století Gesamtkatalog der Wiegendrucke při popisu dosud nepodchycených titulů a s redakcí databáze Einbanddatenbank (obě Staatsbibliothek zu Berlin) při pasportizaci knihvazačského slepotiskového nářadí českých dílen 15. a 16. století. Jan Vojtišek spolupracoval s profesorkou Marie-Madeleine de Cevins z Université de Rennes 2 a doktorem Nicolasem Richardem z Université de Paris-Sorbonne na přípravě publikace *Démithifier l'Europe centrale. Bohême, Hongrie et Pologne du VIIe au XVIe siècle*. Nově navázal spolupráci s PAN Biblioteka Gdańska v oblasti výzkumu historických fondů. Renáta Modráková se v rámci TEI (Text Encoding Initiative) zapojovala přes sociální sítě do odborných diskuzí specializovaných týmů a účastnila se její online konference. Zapojovala se do práce dalších odborných skupin: Manuscripts Librarians Working Group při CERL; Network for the Study of Late Antiquity and Early Medieval Monasticism při mezinárodním konsorciu EmBook a Medieval Feminists (mezinárodní průzkum knihoven ženských klášterů). V rámci pracovní skupiny Medieval Convents and Their Libraries in Central Europe, navázané na Annaliese Meier Research Award (Humboldt Foundation) a koordinované J. Hamburgerem (Harvard University) a E. Schlottheuber (Universität Düsseldorf) organizovala workshop Benedictine St. George's Convent at the Prague Castle, který musel být z důvodu COVID-19 znovu přeložen na rok 2022.

Práce na zpracování hudebních sbírek, které jsou předmětem výzkumu v Oblasti č. 2, úzce souvisí se spoluprací s mezinárodní redakcí RISM (Répertoire International des Sources Musicales). Záznamy zde uvedené jsou využívány k badatelské činnosti, vydávání edic a k interpretačnímu účelu. Tato spolupráce se dotýká hudebně historických pracovišť v Evropě, zejména v Německu a Rakousku, ale také v měřítku celosvětovém. Informace o pracích našeho výzkumu uvádíme na stránkách RISM. V pracích vydávaných a připravovaných v zahraničí za využití dokumentace pramenů z našich sbírek je spolupráce s NK zmiňována a jsou nám předávány dokladové exempláře.

V oblasti č. 3 v souladu se zněním rámcové smlouvy uzavřené v roce 2020 probíhala spolupráce mezi Slovanskou knihovnou a Domem ruského zahraničí A. Solženicyna zaměřená na problematiku ruské emigrace působící v letech 1918–1945 v Československu. Pokračovala příprava *Mapy ruského zahraničí*, pokračovala příprava nové verze adresáře ruské Prahy. Zástupce Slovanské knihovny se 19. 10. 2021 zúčastnil mezinárodního kolokvia *100 лет Русской акции чехословацкого правительства: Взгляд из XXI века*, kterou pořádal Dům ruského zahraničí a Velvyslanectví ČR v Moskvě.

Pokračovalo zapojení Slovanské knihovny do programu budování *Mezinárodního souborného katalogu ruské knihy 1918–1926*, jehož přípravu koordinuje Ruská národní knihovna.

Vydáním odborné monografie *Библиотека А. Л. Бема: Варшава – Прага, 1921–1945: опыт реконструкции и описания* (Praha, 2021) byla úspěšně završena jedna z linií spolupráce mezi Slovanskou knihovnou a Informačně kulturním centrem Ruská emigrace v Sankt Petěrburgu.

V rámci pokračovací fáze projektu Národní knihovny ČR a společnosti Google, která je podpořena z prostředků programu VISK 6, bylo prozkoumáno, rekatalogizováno a k digitalizaci připraveno 1168 svazků historických dokumentů z fondu Slovanské knihovny.

Řešitelský tým Oblasti č. 4 se podílel na této mezinárodní spolupráci:

- s evropským portálem Europeana v rámci Europeana Aggregator Forum
- s projektem Pelagios (commons.pelagios.org) zaměřeném na georeferencování textů narativních pramenů a jejich kartografické vizualizaci
- s Europeana Library Working Group na harmonizaci zpřístupňování knihovních dokumentů a sbírek prostřednictvím European (zástupce Manuscriptoria řádným účastníkem pracovní skupiny)
- s [e-codices](#) (Bibliothèque virtuelle des manuscrits en Suisse), BSB, [IRHT](#) (Institut de recherche et d'histoire des textes), [SISMEL](#) (Società Internazionale per lo Studio del Medioevo Latino) a konsorciem ISMI (International Standard Manuscript Identifier) na persistentní identifikaci středověkých rukopisů (zástupce Manuscriptoria řádným účastníkem schůzek konsorcia ISMI)
- s Manuscript Librarians Working Group CERL (Consortium of European Research Libraries) na metodice digitálního zpřístupnění rukopisů (zástupce Manuscriptoria se účastní pravidelných zasedání CERL a celkových i dílčích kontaktů pracovní skupiny)
- s evropským programem Erasmus na zpřístupňování plných textů (stáže studentů týkající se konverze plných textů do XML a korelování plnotextových a obrazových dat; cca 50 měsíčních a deset 3-6 měsíčních stáží/rok)
- na projektu ARMA (říjen 2020 – duben 2022) na tematickém zpřístupňování středověkých rukopisů a na standardizaci formátů pro výměnu dat (EDM ARMA Specification, IIF ARMA Specification)
- nově s univerzitou v Kielcích (Polsko) na poskytování obsahu pro virtuální badatelské prostředí (katalogizáty, digitalizáty, plné texty)

V oblasti ochrany fondů byly vzhledem k pokračující pandemické situaci zorganizovány 4 odborné mezinárodní online workshopy s účastí odborníků ze světa a řady kolegů z českých i slovenských kulturních institucí a členů pracovní skupiny Plasty v rámci Komise konzervátorů-restaurátorů při AMG ČR. Díky online platformám se podařilo zpřístupnit informace prezentované na workshopech mnohem širšímu publiku.

V rámci projektu *V4 Mass Document and Books Disinfection and Preservation for Future Generations - the Conservators and Restorers' Aspect* jsme se účastnili třídního workshopu včetně *OPEN DAY at Budapest City Archives*, kde jsme prezentovaly aktivity Odboru ochrany knihovních fondů v NK. Workshop proběhl v Budapešti ve dnech 12. - 14. 10. 2021. Ve dnech 23. - 25. 11 budeme organizovat workshop v Praze, jak v NK v Klementinu, tak i v Hostivaři. Podle epidemiologické situace bude buď hybridně (fyzicky část a online část) nebo pouze online. Výsledkem projektu bude online pětijazyčný (anglický, slovenský, maďarský, polský, český) slovník odborné terminologie a globální,

resp. obecný, krizový plán pro případ živelních katastrof a havárií s uvedením case studies (případovými studii).

Spolupráce v rámci pracovní skupiny *Heads of Conservation in National Libraries in Europe* pokračovala na online setkání 14. října 2021 vedoucích restaurátorských pracovišť v evropských knihovnách spolu s britskou a kongresovou knihovnou. Programem byla diskuze o:

- Conservation research: projects or focus at our libraries, needs, potential for co-operations
- Training of library staff for preservation: examples; what can we delegate.

Aktivity Odboru ochrany knihovních fondů v oblasti péče o dobrý fyzický stav knihovních fondů byly prezentovány i na společné online přednášce pracovníků NK ČR na *IFLA Meets the National libraries*.

V rámci smlouvy o spolupráci spolupracujeme se Slovenskou technickou univerzitou v Bratislavě, konkrétně jde o Oddelenie dreva, celulózy a papiera, Ústav přírodních a syntetických polymérov. Rozvíjíme společné aktivity ve výzkumu a testujeme využití acidobazických indikátorů jako důkaz pro zjištění homogenity odkyselení papíru. Z výsledků vyplývá, že námi zvolená odkyselovací technologie Papersave Swiss je vhodná a k odkyselení dochází v celém průřezu papíru homogenně. Spolupráce bude i nadále pokračovat.

Spolupráce se SNK v Martině probíhá v oblasti odkyselování novodobých knihovních fondů, péče o plastové materiály ve fondech a srovnávání výsledků analýz přístrojem SurveNIR v ČR a v SK. Obě instituce spolupracují i v rámci výše uvedeného V4 projektu.

Spolupráce s Knihovnou zahraniční literatury v Moskvě a IFLA PAC centrem: proběhla přednáška na 5th Annual Interdisciplinary Scientific and Practical Conference *Rare books in terms of preservation* ve dnech 19. - 21. října 2021 v Moskvě v Ruské Federaci na téma *New Research and Development Laboratories in The National Library of Czech republic - new instruments, activities, methodologies*.

V listopadu a prosinci 2021 proběhne zaškolení několika pracovníků NK na pracovišti společnosti Lichtblau v Drážďanech na další funkcionality systému SurveNIR na identifikaci dalších druhů papírů a jejich vlastností a plastových materiálů knihovních fondů.

Pracovníci NK se podíleli na přípravě mezinárodního projektu (výsledek zatím není znám) s názvem *ABC – Ancient Book Crafts* v rámci *European Union - European Regional Development Fund, Interreg Slovenia - Austria - Rakousko/Slovinsko spolupráce*. Projekt by měl být zahájen 1. 1. 2022 a končit na konci roku 2024. *ABC projekt* bude poprvé systematicky zkoumat potenciál metod datování, založených na důkazech a historických datovacích metodách ve spojení s infračervenou spektroskopií k nedestruktivnímu zpřístupnění knihovních materiálů. Toho bude dosaženo použitím technologie Near Infrared (NIR) nebo Attenuated Total Reflectance (ATR) Fourier-Transform mid-Infrared (FTIR), po které následuje vícerozměrná kalibrace vyvinutá na sadě dobře datovaných objektů ze sbírek Klosterneuburg (Rakousko) a Národní a univerzitní knihovna (Slovinsko) ve spolupráci s dalšími sbírkami v České republice (prostřednictvím NK).

Byl vydán poster/plakát s doporučeními, jak postupovat při manipulaci s knihami v době pandemie tak, aby byla bezpečná a neohrozila ani čtenáře či badatele, ale rovněž ani pracovníky knihoven. Tento poster/návod vznikl v několika jazykových mutacích, protože jeho potřeba vznikla i

za hranicemi: tento materiál se rychle rozšířil minimálně po střední Evropě. Vznikla kromě české i anglická, polská a slovenská verze, nyní diskutujeme o maďarské v rámci V4 projektu.

V Getty Institute vyšla kniha o mikrofotometrii, P. Vávrová a J. Neoralová jsou členkami mezinárodní pracovní skupiny, která řeší tuto problematiku. V knize je poděkování NK, neboť se podílela na tvorbě standardu.

V Oblasti č. 10 vystoupil Jan Vojtíšek s příspěvkem *Usage of the Resources from the Dower Possessions of the Queens of Bohemia in the late Middle Ages* na mezinárodním workshopu *Examining the Resources and Revenues of Premodern European Royal Women* (online, dne 8. září 2021).

S mezinárodním konsorciem webových archivů International Internet Preservation Consortium pokračoval Webarchiv i v letošním roce ve spolupráci na kolekci webových zdrojů *Novel Coronavirus (COVID-19)*. Dále se zapojil do sbírek zaměřených na olympijské a paralympijské hry v Tokiu (2020 Summer Olympics & Paralympics) a na zachycení politických změn v Afghánistánu (Afghanistan regime change).

S kolegy z Depozitu digitálních pramenů při Univerzitní knihovně v Bratislavě připravil Webarchiv v reakci na úmrtí zpěváka Miroslava Žbirky společnou kolekci českých a slovenských zdrojů reflektující jeho život a tvorbu.

Probíhala spolupráce v rámci pracovní skupiny CENL Artificial Intelligence.

1.3.2 Národní výzkumná spolupráce s jinými VO

Národní výzkumná spolupráce probíhala v těch projektech programu NAKI II, uvedených v původní koncepci, které pokračovaly v r. 2021, a v rámci *Digitální výzkumné infrastruktury pro jazykové technologie, umění a humanitní vědy* ([LM2018101](#)); dále v novém projektu Technologické agentury *Česká knižní ilustrace v raném novověku* ([TL05000157](#)), kde partnerem projektu se stala společnost InQool, a.s. Dále se okruh spolupracujících institucí nerozšířil.

Výzkumný tým Oblasti č. 1 dlouhodobě spolupracuje s kodikologickými pracovišti: Oddělením pro soupis a studium rukopisů při Masarykově ústavu AV, katedrou pomocných věd historických a Ústavem latinských a řeckých studií FF UK a Ústavem pomocných věd historických MU v Brně. Ve spolupráci s Ústavem dějin umění AV (Milada Studničková) probíhá bližší určování malířské výzdoby v inkunábulích.

Pracovníci projektů, zaměřených na výzkum hudebních pramenů a historických sbírek, které se řeší v ČR, využívají našich výstupů. Zájem svědčí o významu prací pro soupis hudebních památek. Pokračuje spolupráce s Národním muzeem - Českým muzeem hudby, Slezským zemským muzeem a s Moravským zemským muzeem v ověřování autorství pramenů anonymních nebo skladeb sporně uvedených. Dále probíhá spolupráce s oddělením muzikologie Ústavu dějin umění AV ČR, v.v.i., zejména v projektu *Tematické katalogy českých skladatelů online a historické hudební inventáře* v rámci Strategie AV21 Akademie věd ČR. Výsledkem bude nová verze webu <https://katalog-skladeb.cz/>.

Byla uzavřena smlouva mezi Národním muzeem a Národní knihovnou ČR o zapojení Národní knihovny do tvorby obsahu portálu digitalizovaných sbírkových předmětů esbirky.cz. Do konce roku 2021 bylo zpřístupněno 350 unikátních obrazových dokumentů z oblasti Podkarpatské Rusi, pocházejících ze sbírky fotografií Rudolfa Hůlky uložené ve Slovanské knihovně.

V oblasti č. 4 probíhala tyto formy spolupráce:

- Spolupráce s Centrem mediévistických studií při AV ČR na metodice edice středověkých rukopisných textů a na tvorbě databáze geografických jmen pro georeferencování pro georeferencování
- Spolupráce s ÚJČ AV ČR na metodice transkripce a edice středověkých rukopisných textů
- Spolupráce s Ústavem řeckých a latinských studií FFUK na metodice edice a transkripce středověkých rukopisných textů
- Spolupráce s Rektorátem UK (kancelář ERASMUS) při organizaci a popularizaci studentských stáží
- Spolupráce s univerzitou v Olomouci na přípravě plných textů pro Manuscriptorium
- Spolupráce s KNAV a MZK na výměně dat mezi digitálními knihovnami Kramerius a Manuscriptorium

V oblasti ochrany fondů probíhá spolupráce pro tester pevnosti knižní vazby s AV ČR, výsledkem bude užitečný vzor. Pokračuje spolupráce s katedrou analytické chemie UK: Ing. Petra Vávrová, Ph.D., je konzultantem diplomové práce na téma *Analytické metody pro studium účinnosti dezinfekčních prostředků pro knihovní materiály*.

Ve spolupráci s pracovní skupinou Plasty při Komisi konzervátorů-restaurátorů při AMG je připravováno vydání monografie s názvem *Kapitoly z konzervace a restaurování plastů II*.

Na konzervaci a restaurování kovových matric faksimile Vyšehradského kodexu pracoval tým, tvořený studenty z odborných škol VŠCHT – Ústav kovových materiálů a korozního inženýrství, UPCE – Fakulta restaurování, UK – Ústav filozofie a religionistiky, pod vedením pracovníků Odboru ochrany knihovních fondů NK. Práce byly dokončeny a matrice a tiskové předlohy byly umístěny do Archivu NK k dlouhodobému uložení ve vhodných klimatických podmínkách.

Z důvodu dlouhodobého zájmu o průzkum fyzického stavu knihovních fondů z různých institucí po celé ČR, byla vyvinuta tzv. *Mobilní sada pro průzkum fondů*. Mobilní sada obsahuje všechna potřebná přístrojová vybavení a všechny spotřební materiál, vše potřebné pro průzkum fyzického stavu knihovních fondů, jako např. fotoaparát, váhy, pH metr, notebook, ale i ostatní materiály jako pufr, buničina, stříčka atp. Sada byla přizpůsobena a umístěna do plastových kufrů tak, aby byl umožněn snadný přesun citlivých přístrojů i na delší vzdálenosti, např. autem nebo hromadnou dopravou.

Výstava *Kniha a závoj. 1100 let od úmrtí kněžny a světice Ludmily* je připravována ve spolupráci týmu specialistů z několika vědeckých pracovišť: Ústav českých dějin, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy; Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.; Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy; Ústav dějin umění Akademie věd ČR, v. v. i.

Probíhá spolupráce s Národním archivem na edičním zpracování Archivu České koruny.

Jan Vojtíšek je v rámci týmu Univerzity Hradec Králové spoluřešitelem projektu NAKI DG18P02OVV015 *Věnná města českých královen (Živá součást historického vědomí a její podpora nástroji historické geografie, virtuální reality a kyberprostoru)*.

Probíhá spolupráce s Knihovnou AV ČR na rozvoji open source systémů pro dlouhodobou archivaci ARCLib a open source systému pro digitalizaci a tvorbu archivačních balíčků ProArc.

NK pořádala jednání meziinstitucionálního [Formátového výboru Národní digitální knihovny](#) (NDK) a schůzek jeho pracovních skupin pro textové a audiovizuální dokumenty.

Webarchiv pokračuje ve spolupráci s Ústavem pro českou literaturu AV ČR v oblasti archivování online literární tvorby a literárních webových zdrojů.

NK uzavřela s Úřadem pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí *Smlouvu o spolupráci při užívání nástrojů pro archivaci webu a při sklizení a archivaci dat z webů*

politických stran. Pomáhá s implementací nástrojů pro sklizení a zpřístupnění webového obsahu a napomáhá plnění úkolů úřadu jako orgánu veřejné moci.

1.3.3 Uživatelé výsledků aplikovaného výzkumu VO

Výsledky aplikovaného výzkumu VO jsou i nadále určeny pro širokou veřejnost odbornou i laickou bez poplatků za užití.

V době epidemie COVID-19 se výrazně uplatnily digitální služby: VO se především podařilo na základě dohody s autorskoprávními organizacemi otevřít veškerý obsah (tj. vč. obsahu chráněného autorským zákonem) Národní digitální knihovny (NDK) pro veřejnost po dobu lockdownu na jaře 2021, což se setkalo s velmi příznivými ohlasy.

Kromě toho NK otevřela přístup k tzv. dílům nedostupným na trhu ([DNNT](#)). Národní digitální knihovna (NDK) ve svém segmentu *Díla nedostupná na trhu* nabízí plné texty dokumentů (knih, časopisů, novin atd.) vydaných na území České republiky do roku 1989; o něco později je nabídne až do roku 2007 (periodika do roku 2009). Jde o dokumenty, které jsou chráněny autorským právem (tj. neuplynulo 70 let od smrti autora) a které nejsou dostupné na trhu, a to včetně případných dalších vydání, vč. upravených. Kromě toho NDK obsahuje plné texty dokumentů, které jsou z hlediska autorského práva volné (autorskoprávně již nechráněné). Služba je poskytována na základě licenční smlouvy Národní knihovny ČR s kolektivními správci DILIA a OOA-S a je dostupná uživatelům NK, dalším knihovnám a jejich uživatelům, a to i vzdáleně.

Členové týmu Oblasti č. 1 pomáhali zahraničním odborníkům s bližší identifikací bohemikálních provenienčních zápisů ve středověkých rukopisech či inkunábulích a vyřizovali dotazy k činnosti domácích tiskařských i knihvazačských dílen raného novověku. Poskytují konzultace akademickým pracovníkům a studentům vysokých škol k problematice historických knižních celků, které jsou součástí fondu NK. Členka výzkumného týmu Renáta Modráková se soustavně věnuje zaučování českých i zahraničních stážistů do problematiky popisu provenienčních znaků.

Výsledky výzkumu v Oblasti č. 2 jsou využívány zejména pracovišti muzikologického výzkumu v České republice (Masarykův ústav a Archiv AV ČR, Ústav hudební vědy FF UK, Ústav hudební vědy – Akademie staré hudby FF MU, Katedra muzikologie FF UP) v rámci vzdělávání studentů a řešení projektů. Rešerše související s naším výzkumem provádíme jak v českém, tak ve světovém měřítku.

NK je od r. 2000 koordinačním centrem dotačního programu Ministerstva kultury *Veřejné informační služby knihoven* (VISK). Pracovníci NK jsou odbornými guaranty takřka všech devíti podprogramů, do nichž se promítají výsledky výzkumu NK.

Péčí NK byl nově v tomto programu vytvořen [Národní program ochrany knihovných fondů \(VISK4\)](#). Vzhledem k vytvoření tohoto nového podprogramu VISK 4 jsou nyní naše certifikované metodiky často využívány k přípravě přihlášek do tohoto programu mnoha knihovnami. Jejich uživatelé jsou pracovníci knihoven, archivů, muzeí a galerií, kde mají restaurátorské nebo konzervátorské pracoviště. Pracovníci se účastní konferencí, workshopů a seminářů, kde jsou prezentovány naše výsledky a mohou se tedy s nimi seznámit. V diskuzi se řeší detailní dotazy, příp. se domlouváme na další diskuzi či návštěvě pracoviště a organizujeme stáže. Nyní to bylo ale vzhledem k pandemii a havárii budovy velmi omezeno.

Národní knihovna pořádá kurzy v oblasti ochrany knihovných fondů, např. 11 workshopů pro odbornou veřejnost (na semináři knihovníků při AMG v Opavě, pro pracovníky regionálních knihoven Olomouckého kraje, workshopy či zaškolení externích zaměstnanců na průzkum fyzického stavu knihovných fondů a přípravu na hromadné odkyselování, školení externích pracovníků na ovládání systému SurveNIR pro materiálové analýzy). Z důvodu pandemické situace byl realizován pouze jeden workshop pro odbornou veřejnost zaměřený na ambulantní opravy novodobých knihovných fondů v

prostorách Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové. Další naplánované workshopy nemohly být uskutečněny z důvodu pandemické situace spojené se šířením viru COVID-19, kdy prakticky není možné podobnou prakticky orientovanou akci uspořádat online.

V posledních dvou letech bylo úspěšně proškoleny v obdobných kurzech v oblasti ochrany knihovnických fondů více jak 100 knihovníků z celé republiky. Chceme v této vzdělávací činnosti pro knihovnickou veřejnost pokračovat i nadále. Cílem nových kurzů v oblasti ochrany knihovnických fondů a jejich zachování v dobrém fyzickém stavu pro budoucí generace je poskytnout nejen požadované znalosti, ale i praktické dovednosti, které si knihovníci přímo vyzkouší, zeptají se na detaily a nejasnosti přímo na místě výuky. Cílovou skupinou jsou pracovníci veřejných knihoven všech typů, a to zejména spravující konzervační fondy. Nabídka kurzů bude jako každoročně zaslána pražským a středočeským knihovnám v elektronické podobě, kurzy budou nabídnuty i zájemcům z dalších regionů prostřednictvím oborových konferencí a distribučních adresářů.

Dále viz částečně též v kapitole 1.3.4.1 Popularizace.

1.3.4 Popularizace, lidské zdroje a další specifické výzkumné aktivity VO

1.3.4.1 Popularizace

Z důvodu koronavirové krize byla řada popularizačních činností omezena či časově posunuta, činnosti se přesunuly do online sféry.

22. 4. 2021 se konal online webinář [Meet the National Library of the Czech Republic](#) k roli národních knihoven ve společnosti, spolupráci národních knihoven jednotlivých států, a funkci vzdělávání komunit na celém světě. Prezentace se týkaly témat vyhledávacích nástrojů, digitálních fondů a národních bibliografií i trvalého uchování fyzických fondů. Seriál těchto webinářů je organizován Slavic Reference Service at the University of Illinois ve spolupráci s IFLA National Libraries Section. NK byla třetí institucí na světě, která se touto formou představila světové veřejnosti (po NK Singapuru a Knihovně Kongresu USA).

Odbor historických a hudebních fondů se podílel na spoluorganizaci výstavy *Lipnická bible 1421–2021: Štít víry v neklidné době* (Zrcadlová kaple Klementina, 1. – 15. září 2021). K této fyzické výstavě byla též uspořádána [virtuální výstava o Lipnické Bibli](#) a dále byl prezentován objev unikátního rukopisného fragmentu (<http://www.manuscriptorium.com/notre-dame-petrus-de-crescentiis-ruralia-commoda-en>); obé bylo zveřejněno rovněž na prostřednictvím webu CENL (Conference of European National Librarians).

Na [Youtube kanálu Národní knihovny České republiky](#) byla publikována série naučných tematických videí zaměřených na významné knižní památky ve fondech Oddělení rukopisů a starých tisků NK ČR:

- Pontifikál Renauda z Baru
- Bohuslav Balbín a jeho odkaz
- Cesare Ripa a jeho ikonologie ve fondech Národní knihovny
- Víta Caroli – Život Karla IV. v rukopisech Národní knihovny
- Neplachova kronika a život Karla IV.
- Doba Karla IV. v kronice Přibíka Pulkavy z Radenína
- Marignolova kronika
- Velikonoce ve středověkých rukopisech
- Zlomek evangelia svatého Lukáše
- Weinerovo vydání Apianovy mapy Bavorska

- Speculum judiciale – ohlodaná inkunábule

Na tomtéž kanálu byly rovněž publikovány pořady přibližující digitální knihovnu Manuscriptorium vč. historie digitálního zpřístupnění rukopisů a starých tisků.

Následujícími přednáškami pokračoval cyklus přednášek pořádaných Oddělením rukopisů a starých tisků *Z klementinských pokladů*:

- Lucie Doležalová – Karel Pacovský – Světlana Müllerová – Ondřej Fúsik – Milada Homolková: Lipnická bible z roku 1421, 7. 9. 2021
- Jana Vackářová: Knihy Tychona Brache a Johanna Keplera ve fondech klementinské knihovny (Glosy k výročí významných astronomů), 5. 10. 2021
- Hana Vlhová-Wörner – Jan Ciglbauer: Pražské fragmenty Notre Dame (Recepce pařížské polyfonie v českých zemích), 2. 11. 2021
- Jakub Izdny: Život svatě Ludmily (Nové objevy – nové souvislosti), 7. 12. 2021

V předsálí Všeobecné studovny NK byly vystaveny následující Exponáty měsíce z fondů Oddělení rukopisů a starých tisků:

- říjen 2021: Riccioli, *Almagestum novum*, 1651 (NK Praha 14 A 15/P.1) a Hevelius, *Cometographia*, 1688 (NK Praha 14 A 26)
- listopad 2021: *Tabulae Rudolphinae ...traduxit Ioannes Keplerus*, 1627 (NK Praha 49 A 15) a *Athanasii Kircheri Ars magna lucis et umbrae*, 1671 (NK Praha 15 A 57)
- prosinec 2021: *Kriegs-Expeditions-Karte in Böhmen I. Blat*, 1743 (NK Praha 62 B 282)

Byla prováděna pravidelná prezentace výzkumu proveniencí rukopisů formou krátkých výstupů na Facebooku, Twitteru a Instagramu.

Na sociálních sítích byla propagována též Národní digitální knihovna:

Facebook:

- 352 příspěvků s celkovým dosahem 7.030.000 osob
- osloveno 1.650.000 unikátních účtů

Instagram:

- 139 příspěvků s celkovým dosahem 550.000 osob
- osloveno 120.000 unikátních účtů

Twitter:

- 258 příspěvků s celkovým dosahem 1.300.000 osob

Celkem: 749 příspěvků s celkovým dosahem 8.880.000 osob / účtů

Kamil Boldan připravil přednášku v Městské knihovně Klatovy o raných jednorázových tiscích a příkladech jejich propagandistického využití v plzeňském regionu.

V oblasti hudební vědy jsme představili informace o pracích našeho výzkumného úkolu na online kongresu IAML (International Association of Music Libraries), který byl vlivem pandemické situace uspořádán pouze online, přesto s velkým ohlasem účastníků. V rámci představení knihoven muzeí a archivů České republiky zazněly informace o bohatých sbírkách a jejich využití. V sekci vědeckých knihoven byl přednesen příspěvek: *"I cannot write when I play, I cannot play when I write ..."* – *Compositional Estate of World-renowned 20th-century Pianist Josef Páleníček in the Music Department of the National Library of the Czech Republic* – úspěšnou prezentaci je možno shlédnout ze záznamu v čase 1:02 na <https://www.youtube.com/watch?v=9gif2GZigw4> a na téže konferenci

zazněl příspěvek: "Base de données en mouvement : Reflet dans le rétroviseur" (kritický retrospektivní pohled na vývoj muzikologické bibliografické databáze RILM) na <https://www.youtube.com/watch?v=cTHP5cn9tSQ&t=46s> v čase 27:20.

Za účelem popularizace vědní oblasti slavistika proběhly výstavy:

- *(Ne)šťastná Ukrajina. Osobnosti Ukrajinské svobodné univerzity v Praze 1921–1945* – u příležitosti stého výročí vzniku Ukrajinské svobodné univerzity. Cílem výstavy bylo prostřednictvím medailonů čelných ukrajinských vědců a intelektuálů přiblížit osudy ukrajinského exilu v turbulencích první poloviny 20. století a jeho přínos české i evropské vědě a kultuře. Výstavu pořádaly Slovanská knihovna, Collegium Europeanum a Velvyslanectví Ukrajiny v České republice.

- *Sto let ruské pomocné akce (1921–2021)* – u příležitosti stého výročí vyhlášení Ruské pomocné akce – humanitárního programu československé vlády určeného na pomoc uprchlické vlně z bolševického Ruska. Výstavu připravily Slovanská knihovna a spolek Ruská tradice.

- putovní verze výstavy *František Skorina (1470–1552). Renesanční intelektuál mezi Prahou a Vilniusem*, která byla původně v roce 2017 dostupná v Klementinu. Během roku 2021 byla výstava, jako součást projektu *Kulturní dědictví UNESCO*, dostupná v 8 městech České republiky.

Dokumenty ze sekce speciálních sbírek Slovanské knihovny tvoří obsah dvou edic dokumentů vydaných během roku 2021:

- *Protoierej Georgij Florovskij. Pisma k bratu Antoniju*. Sost. Liliana Kiejzik (Moskva: Izdatelstvo PSTGU, 2021. 215 s.). Kritická edice celkem 67 dopisů Georgije Vasiljeviče Florovského adresovaných bratru Antoniji Vasiljevičovi. Všechny publikované dopisy pocházejí z osobní pozůstalosti A. V. Florovského, která je součástí fondu Slovanské knihovnyK

- *Antonij V. Florovskij; Trudy po istorii Rossii, Centralnoj Jevropy i istoriografii. Iz archivnogo nasledija* (Sankt Petěrburg: Nėstor-Istorija, 2020. 576 s.). Jde o edici nepublikovaných prací historika A. V. Florovského, jejichž část je uložena ve Slovanské knihovně.

V rámci oslav dvoustého výročí narození Fjodora M. Dostojevského se Slovanská knihovna podílela na přípravě mezinárodního odborného semináře *Fjodor Dostojevskij 1821–1881–2021*, který uspořádala společně se Společností Dostojevského v Praze.

Výsledky průzkumu sbírky pozvánek a plakátů ukrajinské emigrace byly prezentovány na mezinárodní konferenci *The Phenomenon of Contemporary Emigration: Global and National Challenges. To the 100th anniversary of the „Aid Action“ of President of Czechoslovakia Tomas G. Masaryk*, kterou ve dnech 16.–17. 11. 2021 pořádaly Historicko-filozofická fakulta Kyjevské univerzity Boryse Hrinčenko a Ústav východoevropských studií Filozofické fakulty UK. Vystoupili jsme s příspěvkem *Střepy napadrtí rozbitého: Sběrka archivních materiálů „Společenský a kulturní život ukrajinské emigrace (1915–1947) Slovanské knihovny v Praze“*.

Nástroj pro evidenci periodik byl v roce 2021 prezentován na dvou odborných akcích. Mgr. Anna Vandasová a Josef Ludvíček prezentovali PerMonika na konferenci *Knihovny současnosti 2021*, která proběhla 7. – 9. 9. 2021 v Olomouci. Příspěvek měl název *Permoník – nástroj pro evidenci periodik* a článek se stejným názvem bude rovněž uveden ve sborníku z konference. Dále byl PerMoník prezentován Mgr. Annou Vandasovou na konferenci *Periodická paměť: odborná konference z cyklu knižní kultura 19. století* v Jindřichově Hradci 20. – 21. 10. 2021. Na základě této prezentace bude publikován v roce 2022 širší článek v monotematickém čísle recenzovaného časopisu Národního muzea *Acta Musei Nationalis Pragae – Historia litterarum*.

Strategie digitalizace novodobých knihovních fondů, která byla zveřejněna v květnu 2021, byla představena na semináři ke krajské digitalizaci, který se konal 2. června na platformě ZOOM, a rovněž na výše uvedené konferenci *Periodická paměť*. V rámci příprav národní strategie digitalizace knihovních fondů (vytvářena v rámci Koncepce knihoven na léta 2021-2027), došlo rovněž k vytvoření dotazníku pro muzejní, archivní a galerijní knihovny. Výsledky tohoto dotazníku budou prezentovány 30. listopadu 2021 na konferenci *Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě*.

4. listopadu 2021 byl uspořádán seminář k podprogramu VISK 7 a nově vytvořenému VISK 4, který se konal v Centrálním depozitáři v Hostivaři rovněž na platformě ZOOM. Tohoto semináře se účastnilo přibližně 90 zájemců o tyto podprogramy. Na 24. listopadu 2021 je rovněž naplánován Meet and Greet pro podprogramy VISK 3, 4 a 7, kde se budou řešit on-line konkrétní dotazy od jednotlivých dotazovatelů. O novém podprogramu VISK 4 hovořil T. Foltýn na semináři muzejních a galerijních knihovníků, který se konal v září v Táboře i za účasti kolegů z Odboru ochrany knihovních fondů.

Webarchiv se účastnil aktivně workshopu *National bibliographies and catalogs curation and research: digital humanities outlook*, [DARIAH Bibliographical Data WG Meeting](#), dále prezentací na [Forum for archiving of the Polish Internet](#), na online konferenci [404 Not Found – Who will preserve the Internet?](#); na této konferenci byla představena činnost středoevropských webových archivů, v rámci diskusního panelu byly diskutovány možnosti další spolupráce.

Webarchiv provozuje blog [10 webů pro věčnost](#), v němž zveřejňuje výběry oslovených osobností různých profesí - osobní top ten listy bohemikálních webových perel, zapomenutých stránek nebo zasloužilých veteránů webové sféry. Smyslem projektu je otevřít se novým vstupům veřejnosti a nacházet nové přístupy doplňující celoplošné a výběrové sklizně.

1.3.4.2 Lidské zdroje

NK získala v programu Erasmus+ akreditaci v oblasti vzdělávání dospělých.

Kromě skutečností uvedených v bodě 1.2.1.2 *Stabilizace lidských zdrojů* provedla NK v národním měřítku analýzu věkové, vzdělanostní a mzdové struktury pracovníků knihoven ČR, vydala příručku pro vedoucí pracovníky knihoven o systému vzdělávání pro management knihoven v oblasti řízení lidských zdrojů, dopracovala metodiku a obsahovou náplň rekvalifikačních kurzů pro knihovnické profesní kvalifikace na úrovni 6 a 7 podle struktury Národní soustavy povolání a hodnotících a kvalifikačních standardů Národní soustavy kvalifikací, uspořádala inovační kurzy informační gramotnosti a zorganizovala rekvalifikační kurzy dle Národní soustavy kvalifikací. Uvedené výstupy mají pozitivní vliv jak na rozvoj lidských zdrojů v NK, tak v celé ČR.

1.3.4.3 Další specifické výzkumné aktivity

Pro soupis muzikologické literatury v databázi RISM odesíláme bibliografické údaje o tištěných muzikologických výstupech vydaných na území ČR. Rovněž plníme soupisovou online databázi RPIM (Recent Publications in Music), která podléhá editorům časopisu *Fontes*, jenž je orgánem IAML.

Byl vytvořen sandbox pro EDM ARMA Specification jakožto nástroj pro workflow dodávání dat pro Manuscriptorium a/nebo Europeana (v projektu EU ARMA).

Jan Vojtíšek pronesl přednášku s názvem *Věnná města za vlády lucemburské dynastie* na 103. jour fixe Centra mediévistických studií Akademie věd ČR, v. v. i. (14. října 2021)

V roce 2021 byly vydány nové verze standardů NDK:

- Definice metadatových formátů pro digitalizaci zvukových dokumentů 0.4 – Gramofonové desky (13. 1. 2021)
- Definice metadatových formátů pro digitalizaci zvukových dokumentů 0.2 – Fonografické válečky (13. 1. 2021)
- Definice metadatových formátů pro elektronické publikace – Skládaná periodika 1.0 (13. 1. 2021)
- Připraveny ke schválení Formátovým výborem a vydání byly následující verze standardů NDK:
 - Definice metadatových formátů pro digitalizaci monografických dokumentů 2.0
 - Definice metadatových formátů pro digitalizaci periodik 2.0
 - Definice metadatových formátů pro digitalizaci zvukových dokumentů 1.0 – Gramofonové desky
 - Definice metadatových formátů pro digitalizaci zvukových dokumentů 1.0 – Fonografické válečky

Rozdíly proti schválené koncepci: nejsou, pouze jsou pozitivně rozvíjeny směry koncepce

2. Užití institucionální podpory a zajištění dalších zdrojů na rozvoj VO v r. 2021

2.1 Přehled použití podpory v roce 2021

Použití institucionální podpory v roce 2021

Náklady a výdaje (v tis. Kč / rok)	2021 dle Rozhodnutí	2021 - předpoklad
A. výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	270	270
B. neinvestiční (provozní) náklady celkem	11104	11104
- z toho: platy zaměstnanců	2445	2445
- z toho: OON	2480	2480
Celkem (A+B)	11374	11374
Přepočtený počet pracovních míst osob podílejících se na řešení cílů IP DKRVO	0	0

Je předpoklad dočerpání finančních prostředků z IP DKRVO; příjmy z prodeje/užití výsledků nejsou. Přesné vyúčtování bude možné až po zaúčtování všech položek do konce r. 2021.

Rozdíly proti schválené koncepci: nejsou

2.2 Zajištění dalších zdrojů pro rozvoj výzkumu

Tab. II. 4: Projekty VaV a další výzkumné aktivity VO s výjimkou IP DKRVO

Projekty VaV aj. VaV aktivity (v tis. Kč)		Specifikace ¹	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A. Nehospodářské činnosti výzkumné organizace ve VaV									
Projekty v programech MK (NAKI, NAKI II)	skutečnost	DF13P01OVV004 , DG16P02B039 , DG16P02H015 , DG16P02H020 , DG16P02R044 , DG18P02OVV001 , DG18P02OVV002 , DG18P02OVV009 , DG18P02OVV016 , DG18P02OVV024 , DG18P02OVV032 , DG18P02OVV048 , DG20P02OVV002 ,	8620	30414	18549	19593	12637	12900	0
	předpoklad	Další projekty NAKI II příp. projekty resortních programů VaV po r. 2022	0	0	0	0	0	0	15000
Projekty jiných poskytovatelů podporované ze SR VaVal	skutečnost	LR1308 , LM2018101 , TL05000157	31148	0	947	1793	2372	2785	994
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Veřejné zakázky ve VaV pro státní správu ²	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Projekty z ESIF (OP VVV apod.) ³	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Projekty mezinárodní spolupráce ve VaV ⁴	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	Účast v mezinárodních projektech VaV	0	0	0	0	0	300	300
VaV aktivity podpořené z rozpočtu krajů, měst a obcí	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Projekty kolaborativního	skutečnost	nejsou	0						

¹ Pro projekty uvedené v IS VaVal nebo veřejně přístupné se uvedou jen jejich kódy s hypertextovým odkazem (např.: [DF11P01OVV001](#)), kde nefunkční odkaz bude považován za vadný údaj. Pro specifikaci případných dalších projektů a aktivit, které nejsou veřejně přístupné, se odkáže na komentář, popř. se dále uvedou v přílohách koncepce VO.

² Zde se uvádí jak projekty programů VaV poskytované formou veřejných zakázek (např. program TA ČR Beta2), tak další VaV aktivity pro státní správu touto formou.

³ Jde pouze o projekty, kde organizace je podporována jako VO až se 100 % intenzitou podpory, nikoliv o projekty, kde vystupuje jako podnik (např. u projektů OP PIK).

⁴ Např. projekty Horizont 2020 a dalších projektů EU, včetně mezinárodních projektů MŠMT (do r. 2017 program Kontakt II apod., program Inter-Excellence 2016-2020).

výzkumu (výše neuvedené) ⁵	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Veřejné vzdělávání ⁶	skutečnost	Inovační kurzy informační gramotnosti a Rekvalifikační kurzy dle Národní soustavy kvalifikací (VISK2 MK ČR)	50	50	50	60	155	155	155
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
Veřejné šíření výsledků výzkumu ⁷	skutečnost	Provoz Manuscriptoria a přidružených řešení/výsledků	3454	3454	3454	3454	5029	5029	5029
	předpoklad		0	0	0	0	0	0	0
Další výše neuvedené nehmotné aktivity VaV ⁸	skutečnost	Osobní náklady pracovníků výzkumu hrazené z vlastních zdrojů	4572	4958	5565	5980	9386	9386	9386
		Vlastní prostředky k projektu <u>TL05000157</u>	0	0	0	0	185	252	249
		Finanční prostředky na další práce mající charakter aktivit VaV v oblasti digitálního zpřístupnění kulturního dědictví	0	0	0	0	554	554	554
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Transfer znalostí ⁹	skutečnost	není	0						
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
B. Vedlejší hospodářské činnosti VO									
	skutečnost	není	0						

⁵ Kolaborativní VaV je prováděn nejméně dvěma nezávislými stranami formou projektu, kde všechny zúčastněné strany:

- 1) spolupracují za účelem výměny znalostí či technologií nebo k dosažení **společného cíle** na základě dělby práce,
- 2) podílí se na přípravě projektu a **společně předem stanoví** jeho rozsah, včetně příspěvků na jeho náklady, sdílení rizik a výsledků, šíření výsledků, přístupu k právům duševního vlastnictví a pravidel pro přidělení těchto práv,
- 3) svými **kapacitami se podílí** na provádění, tj. řešení projektu,
- 4) **sdílí výsledky** projektu při respektování autorských a jiných práv k nim,
- 5) **sdílí** finanční nebo technologická nebo vědecká nebo jiná **rizika projektu**,

přičemž **všech pět podmínek musí být splněno současně**. Většina projektů programů SR VaVal jsou projekty kolaborativního výzkumu (ty se uvádí výše), ale projekt kolaborativního výzkumu nemusí být podporován jen ze SR VaVal a v těchto případech se uvádí v tomto řádku.

⁶ Veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému, jež je z velké části nebo zcela financováno ze státních prostředků a je státem kontrolováno.

⁷ Jedná se o náklady na šíření vlastních výsledků VaV VO (nikoliv na jejich dosažení) na nevýlučném a nediskriminačním základě, například prostřednictvím výuky, databází s otevřeným přístupem, veřejně přístupných publikací či otevřeného softwaru.

⁸ Např. nezávislý výzkum financovaný z vlastních zdrojů VO.

⁹ Transfer znalostí poradenstvím, licencemi, spin-off nebo mobilitou popř. jinými způsoby přenosu know-how (nehmotného majetku) založený výlučně na výsledcích na vlastní nezávislého VaV a prováděný jako jeho nedílná součást. Samostatně se uvádí v případě prodeje licencí, v ostatních případech je součástí projektů VaV.

Smluvní výzkum¹⁰	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
Poskytování výzkumných služeb¹¹	skutečnost	není	0						
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
Pronájem výzkumného vybavení či laboratoří¹²	skutečnost	není	0						
	předpoklad	není	0	0	0	0	0	0	0
C. Hospodářské činnosti ve VaV, kde VO vystupuje jako podnik									
Projekty programů jiných poskytovatelů (např. OP PIK)	skutečnost	nejsou	0						
	předpoklad	nejsou	0	0	0	0	0	0	0
Komerční aktivity na kapacitách VaV (např. malosériová výroba)¹³	skutečnost	nejsou	0	0					
	předpoklad	nejsou	0	0					
Vzdělávání prováděné jako HČ¹⁴	skutečnost	není	0	0					
	předpoklad	není	0	0					
CELKEM	skutečnost		47844	38876	28265	32003	30318	31061	16367
	předpoklad		0	0	0	0	0	300	15300
	CELKEM		47844	38876	28265	32003	30318	31361	31667

Komentář: Výdaje za rok 2021 byly upraveny dle skutečného čerpání a plán na r. 2022 a další léta dle aktualizovaného předpokladu, přičemž NK získala jako spolunositel projekt [TL05000157](#) (řešení v letech 2021-23). Tento projekt NK spolufinancuje (vyjádřeno v tabulce). Účast v mezinárodních projektech VaV se v r. 2021 neuskutečnila (NK se pravidelně účastní konsorcií, soutěžících o projekt v této oblasti, a byla úspěšná v projektech aplikačního charakteru). Na r. 2021 přibyl v oblasti veřejného vzdělávání další kurz, položka byla na rok 2021 a další navýšena o 95 tisíc Kč. Pro r. 2021 byly upřesněny osobní náklady pracovníků VO hrazené z vlastních zdrojů (předpoklad na další léta byl ponechán na téže úrovni). Podařilo se zvýšit ze zdrojů NK prostředky na šíření výsledků výzkumu prostřednictvím databází a zajistit další prostředky pro práce mající charakter VaV v oblasti digitálního zpřístupnění kulturního dědictví.

¹⁰ Smluvní výzkum pro potřeby podniku je realizován většinou formou objednávky nebo jde o případy, kdy není splněno všech pět znaků kolaborativního výzkumu.

¹¹ Jde o rutinní službu využívající kapacit VO (měření, zpracování vzorků, testování apod.).

¹² S výjimkou případů pronájmu jiné VO pro provádění nezávislého VaV.

¹³ Např. malosériová výroba, využití poloproduktů po ukončení projektu a další případy, kdy organizace vstupuje se svými výrobky a službami na trh, nesmí přitom využít svých VaV kapacit (materiál, zařízení, pracovní sílu a fixní kapitál – zejména budovy, zařízení a pozemky) pořízené z veřejných zdrojů.

¹⁴ Veškeré vzdělávání, školení atd., která nespĺňují definici veřejného vzdělávání.

2.3 Využití IP DKRVO k rozvoji organizace

Pořízení dlouhodobého majetku:

Kromě níže uvedeného serveru nedošlo k nákupu žádného majetku využitelného pro dlouhodobý koncepční rozvoj VO, neboť rozpočet VO byl velmi napjatý, přičemž stav účtu FRM (fondu reprodukce majetku) byl velmi nízký. Disponibilní prostředky byly přednostně určeny na odstraňování následků ransomvirového útoku (viz výše), který ohrozil chod celé VO nebyvalým způsobem.

č.	Věcná specifikace investice (dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku)	rok	výdaje celkem (tis Kč)	výdaje z IP DKRVO (tis. Kč)
1	Nákup specializovaného GPU serveru	2021	341	270

2.4 Složení týmů

Výzkumné týmy byly relativně stabilní, byly změny ve složení, nikoli však kritického charakteru, někde šlo nejen o výměnu odcházejících pracovníků, ale i o znalostní posílení, resp. proměnu požadavků v čase v oblasti OON.

V Oblasti č. 6 došlo ke změně garanta, způsobené odchodem pracovnice z NK v polovině roku 2021.

Níže uvádíme kompletní personální zajištění odborných týmů vč. pracovníků najímaných na dohody o pracovní činnosti a provedení práce (OON) se zpracovanými změnami za r. 2021.

Pracovníci NK/VO

U všech pracovníků NK/VO je úvazek 0 (nevzniklo žádné nové pracovní místo), nicméně celkový objem přepočítaných úvazků na řešení cílů této koncepce a jeho podporu, hrazených z rozpočtu NK, byl 15,56 pracovních míst.

	č. řádku	Titul, jméno, příjmení /pracovní pozice	Specifikace předmětu činnosti
Složení týmu zajišťujícího oblast 1			
Dle koncepce	1	PhDr. Kamil Boldan	Garant: výzkum inkunábulí a dějin knihtisku 15. stol.
Dle koncepce	2	PhDr. Renáta Modráková	Výzkum středověkých rukopisů (klášterní a univerzitní knihovny)
Dle koncepce	3	PhDr. Milada Svobodová	Výzkum středověkých rukopisů (pražská lobkowiczská knihovna, šlechtické knihovny)
Dle koncepce	4	Mgr. Jan Vojtíšek	Výzkum středověkých rukopisů (měšťanské a univerzitní knihovny)
Dle koncepce	5	PhDr. Lucie Heilandová, Ph. D.	Výzkum dějin moravského knihtisku v raném novověku
Složení týmu zajišťujícího oblast 2			
Dle koncepce	1	Mgr. Zuzana Petrášková	Garant: koordinace prací projektu, odborné konzultace s řešiteli projektu a vlastníky sbírek
Dle koncepce	2	Mgr. Ludmila Šmídová, Ph. D.	zpracování určených hudebních pramenů pro databázi RISM, doplňování databáze Berra, ediční činnost
Dle koncepce	3	Mgr. Václav Kapsa, Ph. D.	odborné konzultace k výskytu hudebních pramenů
Dle koncepce	4	Mgr. Marc Niubò, Ph. D.	sledování písmařských rukou v hudebních pramenech
Dle koncepce	5	Mgr. Eliška Šedivá	zpracování určených hudebních pramenů pro databázi RISM, příprava tematických katalogů, plnění databáze filigránů
Dle koncepce	6	Bc. Lucie Havránková	snímání obrazů filigránů na hudebních rukopisech a jejich popis, revize záznamů pro RISM
Dle koncepce	7	Radovan Záhořík	technická realizace, údržba a podpora tvorby databází filigránů a tisků Berra.
Dle koncepce	8	Mgr. Pavel Kordík, Ph. D.	zpracování hudebně-historiografických pozůstalostí a korespondence.
Složení týmu zajišťujícího oblast 3			

Dle koncepce	1	PhDr. Lukáš Babka	Garant: koordinace činností, administrativní a technické výkony činností, výběr a zhodnocení relevantních knihovných jednotek určených pro plnění dílčích cílů.
Dle koncepce	2	Mgr. Rita Lyons Kindlerová	Odborná práce s historickým fondem rukopisných dokumentů, jejich průzkum z hlediska provenienčních znaků, příprava odborných článků, zajištění digitalizace církevněslovanských historických dokumentů.
Složení týmu zajišťujícího oblast 4			
Dle koncepce	1	PhDr. Zdeněk Uhlíř	Garant: koordinace oblasti a dílčích cílů, uživatelské požadavky, výběr dat
Dle koncepce	2	Tomáš Klimek, Ph.D.	Uživatelské požadavky, analýzy, výběr a příprava dat, testování
Dle koncepce	3	Mgr. Adolf Knoll	Komunikace s partnery, testování
Dle koncepce	4	PhDr. Miroslava Hejnová	Příprava dat, testování
Dle koncepce	5	Mgr. Michael Lužný	Uživatelské požadavky, příprava dat, testování
Změna 2021	6	Mgr. Anna Pavlíková	Příprava dat, testování
Složení týmu zajišťujícího oblast 5			
Dle koncepce	1	Mgr. Marie Haškovcová	Garant: stanovování cílů a koncepce, projektový management, lektorství a obsahové analýzy dat
Dle koncepce	2	BcA. Luboš Svoboda	obsahové analýzy dat, metadatový popis, testování a tvorba dokumentace
Dle koncepce	3	Mgr. Monika Kodad Holoubková (ukončila pracovní poměr k 31. 7. 2021, bude nahrazena od 1. 1. 2022)	obsahové analýzy dat, testování, lektorství a komunikace s veřejností
Dle koncepce	4	Mgr. Zdenko Vozár	technická analýza a práce s velkými daty, vývoj software
Dle koncepce	5	Mgr. Markéta Hrdličková	analýza a příprava dat, koncepce řešení databáze
Složení týmu zajišťujícího oblast 6			
Dle koncepce	1	Mgr. Natalie Ostráková	Garant: stanovování cílů a koncepce, projektový management, výzkum v oblasti standardizace (ukončení pracovního poměru k 30. 6. 2021)
Změna 2021	1	Bc. Václav Jiroušek	Garant: stanovování cílů a koncepce, projektový management, výzkum v oblasti standardizace (od 1. 7. 2021)

Dle koncepce	2	Mgr. Miroslava Beňáčková	Výzkum v oblasti digitální archivace
Dle koncepce	3	Mgr. Pavlína Kočíšová	Analýzy v oblasti metadat
Dle koncepce	4	Mgr. Vojtěch Kopský, Ph. D.	Analýzy v oblasti formátů
Dle koncepce	5	Bc. Václav Jiroušek	Analýzy v oblasti systémů uchovávání
Změna 2021	5	Mgr. Jan Bilwachs	Analýzy v oblasti systémů uchovávání
Dle koncepce	6	Filip Pavčík, Ph. D.	Výzkum v oblasti digitální archivace
Dle koncepce	7	Mgr. Jana Hrzinová	Analýzy v oblasti systémů uchovávání
Složení týmu zajišťujícího oblast 7			
Dle koncepce	1	Ing. Petra Vávrová, Ph.D.	Garant: Příprava a vydávání odborných knih, článků a metodiky, příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	2	Ing. Magda Součková	Podíl na přípravě a vydávání odborných knih a článků a metodiky příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	3	Ing. Bc. Pavla Náhunková	Mikrobiologické testování a práce
Dle koncepce	4	Julie Hejzlarová	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	5	Mgr. Art. Ludmila Holotíková, DiS.	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	6	Ondřej Lehovec	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	7	Jana Viceníková	Příprava ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	9	Mgr. Jaroslava Moučková	Příprava a podíl na přípravě a vydávání odborných knih a článků a metodiky příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	10	Mgr. Jitka Neoralová	Podíl na přípravě a vydávání odborných knih a článků a metodiky příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	11	Ivana Chorá	Ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	12	Ing. Jan Franci	Monitoring kvality ovzduší

Dle koncepce	13	BcA. Zuzana Milnerová	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	14	Simona Neoralová, DiS.	Administrace činností, nákup materiálů, činnosti spojené s přípravou výstavy
Dle koncepce	15	BcA. Hedvika Herbsová	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Dle koncepce	16	Zuzana Černeková	Příprava výstavy a kritického katalogu, ověřování nových metod konzervace a restaurování v praxi
Složení týmu zajišťujícího oblast 8			
Dle koncepce	1	Mgr. Anna Vandasová	Garant: koordinace prací projektu, administrativa oblasti, vedení výzkumu mutací periodik
Dle koncepce	2	Mgr. Tomáš Foltýn	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů.
Dle koncepce	3	Josef Ludvíček	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů. Tvorba metodiky výzkumu regionálních mutací periodik.
Dle koncepce	4	František Rezek	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů. Tvorba metodiky výzkumu regionálních mutací periodik.
Dle koncepce	5	PhDr. Jaroslava Svobodová	Výzkum a zpracování regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů.
Dle koncepce	6	PhDr. Petra Šťastná	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů. Tvorba metodiky výzkumu regionálních mutací periodik.
Dle koncepce	7	Mgr. Pavlína Kočišová	Úprava standardu digitalizace – doplnění o informaci o regionální mutaci periodik
Dle koncepce	8	Systémový knihovník (v r. 2021 pozice nevyužita)	Analýza konektivity mezi knihovním systémem a nástrojem pro evidenci periodik
Složení týmu zajišťujícího oblast 9			
Dle koncepce	1	Mgr. Zdenko Vozár	Garant: koordinace a administrace činností, stanovování koncepce a konkrétních cílů, projektový management, Technická a obsahová analýza dat, tvorba SW
Dle koncepce	2	Bc. Petra Habětínová	Technická a obsahová analýza dat, tvorba SW, metadatový popis, testování a tvorba dokumentace postupů

Dle koncepce	3	Bc. Jiří Szromek	Technická a obsahová analýzy dat, tvorba SW, testování a dokumentace postupů a technical writer.
Dle koncepce	4	Bc. Andrea Prokopová (končí k 30. 11. 2021, zatím neobsazeno)	Obsahová analýza dat.
Dle koncepce	5	Jan Holomek	Vývoj prezentačního webu
Dle koncepce	6	Markéta Kramplová (k 31. 5. 2021 skončil pracovní poměr – činnost převzal do najetí řešení garant a A. Prokopová)	Projektová, evidenční a administrativní činnost, lektorství, komunikace s veřejností a správa sociálních médií. Správa bibliografie.
Složení týmu zajišťujícího oblast 10			
Dle koncepce	1	Mgr. Jan Vojtíšek	Garant: koordinace projektu, administrativa, výzkum
Dle koncepce	2	Mgr. Tomáš Klimek, Ph.D.	Výzkum, administrativa
Dle koncepce	3	PhDr. Renáta Modráková	Výstava, kritický katalog, výzkum
Dle koncepce	4	Mgr. Lucie Heilandová, Ph.D.	Odborná publikace (kolektivní monografie), výzkum
Dle koncepce	5	PhDr. Alena Císařová-Smítková	Redakční práce, výzkum

Dohody o pracovní činnosti a provedení práce

	č. řádku	Titul, jméno, příjmení nebo počet osob pokud není známo konkrétní jmenovité obsazení	Specifikace předmětu činnosti	Počet sjednaných hodin na dohodu za rok
Složení týmu zajišťujícího oblast 1				
Dle koncepce	1	Mgr. Kateřina Millerová	Překlady do angličtiny	75,00
Dle koncepce	2	Mgr. Klára Truchlá	Překlad z maďarštiny	75,00
Dle koncepce	3	Mgr. Michal Dragoun	Průzkum proveniencí středověkých rukopisů a zpracování monografie Středověká knihovna Starého Města pražského	550,00
Dle koncepce	4	Mgr. Michaela Bäumlová	Zpracování studie z dějin knižní vazby na Chebsku	175,00
Dle koncepce	5	Mgr. Jiří Glonek (až v dalších letech řešení)	Zpracování dvou studií z dějin knižní vazby na Moravě v pozdním středověku	0,00

Složení týmu zajišťujícího oblast 2				
Dle koncepce	1	PhDr. Jana Fojtíková	Zpracování vybraných hudebních sbírek	100,00
Dle koncepce	2	Mgr. Jiří Mikuláš, PhD.	Zpracování vybraných hudebních sbírek	300,00
Dle koncepce	3	Mgr. Ludmila Mikulášová, PhD.	Zpracování vybraných hudebních sbírek	300,00
Dle koncepce	4	Mgr. Markéta Králová	Zpracování vybraných hudebních sbírek	300,00
Dle koncepce	5	Mgr. Libor Kvasnička	Zpracování vybraných hudebních sbírek	150,00
Dle koncepce	6	Mgr. Eva Prchalová	korektury textů a notových edic (Josef Páleníček)	200,00
Dle koncepce	7	Mgr. Markéta Kratochvílová, Ph. D.	průzkum novodobých rukopisných pramenů v hudebním oddělení	300,00
Složení týmu zajišťujícího oblast 3				
Dle koncepce	13	Mgr. Olga Leshkova	Katalogizační a bibliografické práce s fondem starých ruských tisků tištěných azbukou z let 1795–1800, obsahová příprava odborné knihy <i>Katalog starých ruských tisků z fondů Slovanské knihovny tištěných azbukou (sv. 4)</i> .	350,00
Dle koncepce	14	Mgr. Ganna Khliebina	Odborný průzkum sbírek speciálních dokumentů, třídění, katalogizace, prezentace, příprava odborných článků	450,00
Dle koncepce	15	Mgr. Jan Hanousek	Odborný průzkum pramenů spojených s dějinami Slovanské knihovny. Práce předpokládá jak třídění sbírky a průzkum provenienčních znaků, tak i badatelskou práci v dalších archivech ČR	450,00
Složení týmu zajišťujícího oblast 4				

Dle koncepce	1	Mgr. Lucie Šašková Hříbová	příprava plných textů, detailní popis iluminací, analytický popis, další speciální popis, příprava virtuálních výstav	800,00
Dle koncepce	2	Mgr. Klára Šárovcová	práce na externích nástrojích pro zpracování informací v digitálních obrazech, pro zpracování plných textů, případně pro automatické čtení rukopisných záznamů (konkrétně v r. 2021 příprava dat, obohacování plných textů georeferencováním)	800,00
Složení týmu zajišťujícího oblast 5				
Dle koncepce	1	Bc. Illyria Brejchová	technické a vizuální řešení databáze, programátorské práce, testování nástrojů, analýza dat, rešerše	40,00
Dle koncepce	1	Ing. Jan Lehečka, Ph. D.	technické a vizuální řešení databáze, programátorské práce, testování nástrojů, analýza dat, rešerše	14,00
Dle koncepce	1	Bc. Petra Habětínová	technické a vizuální řešení databáze, programátorské práce, testování nástrojů, analýza dat, rešerše	56,00
Dle koncepce	1	Bc. Andrea Prokopová	technické a vizuální řešení databáze, programátorské práce, testování nástrojů, analýza dat, rešerše	6,00
Dle koncepce	1	Bc. Sabina Rakušanová	technické a vizuální řešení databáze, programátorské práce, testování nástrojů, analýza dat, rešerše	44,00
Dle koncepce	1	BBus. Pavla Kupcová	technické a vizuální řešení databáze, programátorské práce, testování nástrojů, analýza dat, rešerše	20,00

Složení týmu zajišťujícího oblast 6				
Dle koncepce	1	Nikoli v r. 2021	Příprava podkladů pro analýzu signifikantních vlastností	
Dle koncepce	2	Nikoli v r. 2021	Příprava podkladů pro systém plánování dlouhodobé archivace	
Dle koncepce	3	Nikoli v r. 2021	Příprava podkladů pro návrh vlastního metadatového schématu pro popis technických vlastností, které nelze zaznamenat jinými standardy	
Dle koncepce	4	Nikoli v r. 2021	Příprava podkladů v oblasti textových formátů pro elektronické publikace	
Dle koncepce	5	Ivo Miláček	Příprava podkladů na aktualizaci metodiky SIP	45,00
Dle koncepce	6	Mgr. Zdeněk Vašek, Ph.D.	Příprava podkladů k aktuálním trendům v oblasti dlouhodobé archivace	70,00
Změna 2021	7	Mgr. Zdeněk Hruška	Příprava podkladů a konzultace k návrhu řešení archivace audiovizuálních dokumentů	25,00
Změna 2021	7	MgA. Michal Indrák, Ph. D.	Příprava podkladů a konzultace k návrhu řešení archivace audiovizuálních dokumentů	65,00
Dle koncepce	8	Mgr. Natálie Ostráková	Příprava podkladů a konzultace řešení k archivaci elektronických publikací	45,00
Složení týmu zajišťujícího oblast 7				
Dle koncepce	1	Vojtěch Zelenka	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	127,45

Dle koncepce	1	Aneta Tomková	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	182,00
Dle koncepce	1	Daniela Hájková	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	200,00
Dle koncepce	1	Simona Neoralová	Průzkum knihovních fondů - zpracování výsledků průzkumu, příprava podkladů pro závěrečnou zprávu	200,00
Dle koncepce	2	V r. 2021 neobsazeno	Výroba typových vzorků knih pro experimenty, testování zpracovatelnosti a vlastností materiálů pro novodobou knižní vazbu, zpracování odborných zpráv, ověřování postupů konzervace a restaurování novodobé knižní vazby	0,00
Dle koncepce	3	Dana Pospíchalová	Testování účinnosti a vlivu stroje DEPULVERA na očistu knih na novodobé knihovní fondy NK	600,00
Dle koncepce	3	Tereza Křížová	Testování účinnosti a vlivu stroje DEPULVERA na očistu knih na novodobé knihovní fondy NK	8,00
Dle koncepce	4	V r. 2021 neobsazeno	Zkvalitnění péče o knihovní fondy - konzultace výsledků stanovení kvality ovzduší v depozitářích, rozborů kvality vzduchu, návrhy řešení zkvalitnění ovzduší v různých typech depozitářů	0,00
Dle koncepce	5	Jiří Smolík	Měření a vyhodnocování kvality ovzduší v depozitářích NK ČR - Klementinum	200,00

Dle koncepce	6	Ludmila Mašková	Měření a vyhodnocování kvality ovzduší v depozitářích NK ČR - Klementinum	120,00
Dle koncepce	7	V r. 2021 neobsazeno	Měření a vyhodnocování kvality ovzduší v depozitářích NK ČR - Klementinum	0,00
Dle koncepce	8	Ing. Jiří Neuvirt, CSc.	Zkvalitnění péče o novodobé knihovní fondy - vývoj nové metody či postupu odkyselování kyselých novodobých fondů – Ing. Jiří Neuvirt	320,00
Dle koncepce	9	V r. 2021 neobsazeno	Průzkum novodobých knihovních fondů - administrativní práce spojené se zpracováním výsledků průzkumu a znalostí báze. Koordinace pracovníků a prací	0,00
Dle koncepce	10	Jan Šebesta	Průzkum fyzického stavu knihovních fondů - vyhodnocování výsledků, statistické zpracování výsledů průzkumu, příprava grafických a statistických podkladů pro závěrečnou zprávu, příprava prezentací na konference a workshopy	480,00
Změna 2021	11	Mgr. Zuzana Hochmalová	Příprava výstavy a kritického katalogu výstavy Restaurování pokladů Národní knihovny České republiky aneb tajemství práce restaurátora	27,00
Změna 2021	11	Tatiana Hlaváčková	Příprava výstavy a kritického katalogu výstavy Restaurování pokladů Národní knihovny České republiky aneb tajemství práce restaurátora	27,00
Změna 2021	11	PhDr. Hana Hlušičková	Příprava výstavy a kritického katalogu výstavy Restaurování	27,00

			pokladů Národní knihovny České republiky aneb tajemství práce restaurátora	
Změna 2021	11	Mgr. Petra Chýlová	Příprava výstavy a kritického katalogu výstavy Restaurování pokladů Národní knihovny České republiky aneb tajemství práce restaurátora	27,00
Změna 2021	11	Milana Vanišová	Příprava výstavy a kritického katalogu výstavy Restaurování pokladů Národní knihovny České republiky aneb tajemství práce restaurátora	29,33
Složení týmu zajišťujícího oblast 8				
Dle koncepce	1	Mgr. Miloš Korhoň	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů. Tvorba metodiky výzkumu regionálních mutací periodik.	200,00
Dle koncepce	2	Ing. Petr Žabička	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů.	200,00
Dle koncepce	3	Mgr. Radka Chlupová, MBA	Výzkum regionálních mutací periodik. Testování vyvinutých nástrojů. Tvorba metodiky výzkumu regionálních mutací periodik.	200,00
Dle koncepce	4	Ing. Aleš Brožek	Výzkum regionálních mutací periodik	200,00
Dle koncepce	5	Mgr. Markéta Cerhová	Zpracovatel regionálních mutací periodik	80,00
Dle koncepce	5	Bc. Jindřich Havelka	Zpracovatel regionálních mutací periodik	80,00
Dle koncepce	6	Rostislav Jančár	Výzkum regionálních mutací periodik	180,00

Dle koncepce	7	Mgr. Kristýna Bařinová	Výzkum regionálních mutací periodik	180,00
Dle koncepce	8	Mgr. Martin Osif	Výzkum regionálních mutací periodik	180,00
Dle koncepce	9	Natálie Ostráková	Úprava standardu digitalizace	31,00
Dle koncepce	9	Václav Jiroušek	Úprava standardu digitalizace	69,00
Složení týmu zajišťujícího oblast 9				
Dle koncepce	1	RNDr. Martin Holub, Ph. D.	Strojové učení. Statistika a inference, odborný konzultant, lektor a interní oponent	72,00
Dle koncepce	2	Mgr. František Válek	Programátor a analytik	100,00
Dle koncepce	3	Mgr. Michal Charypar, Ph. D.	Literární věda, odborný konzultant, lektor a interní oponent	100,00
Dle koncepce	4		Knihověda, odborný konzultant, lektor a interní oponent	0,00
Změna 2021	4	Mgr. Jan Hajič, Ph. D.	Strojové učení, zpracování dat a modelování. Digitální edice a digitální humanity. Odborný konzultant, lektor a interní oponent	100,00
Dle koncepce	5	JUDr. Bc. Lucie Smolka, Ph. D.	Právní konzultant	60,00
Složení týmu zajišťujícího oblast 10				
Dle koncepce	1		Technické práce, autorské a lektorské odměny, překlady, rešerše	400,00
Dle koncepce	1	Mgr. David Mach	Spolupráce na přípravě výstavy	60,00
Dle koncepce	1	Mgr. Jakub Izdný, Ph. D.	Spolupráce na přípravě výstavy	60,00
Dle koncepce	1	Prof. PhDr. Jiří Mikulec. CSc.	Spolupráce na přípravě výstavy	40,00
Dle koncepce	1	Doc. Mgr. Ota Halama, Th. D.	Spolupráce na přípravě výstavy	40,00
Dle koncepce	1	Mgr. Lenka Panušková, Ph. D.	Spolupráce na přípravě výstavy	40,00
Dle koncepce	1	PhDr. Jana Vozková	Spolupráce na přípravě výstavy	40,00

Dle koncepce	1	Julie Mizerová	Rešerše	100,00
Dle koncepce	1	Mgr. A. Kamila Housová Mizerová	Rešerše	20,00

C. Složení týmu zajišťujícího práce pro celou VO				
	č.	<i>jméno, příjmení, tituly</i>	<i>pracovní náplň</i>	<i>Úvazek</i>
Dle koncepce	1.	Mgr. Adolf Knoll	koordinace	0,3
Dle koncepce	2.	Simona Nedvědová	účetní podpora	0,2
Dle koncepce	3.	Ing. Richard Ščerba, MBA	personální agenda	0,1
Dle koncepce	4.	Mgr. Jitka Pejsová	organizace zahraničních cest	0,15
Dle koncepce	5.	Hana Koutníková	administrativní práce	0,2

Tyto práce (bod C.) jsou hrazeny plně z prostředků VO a jsou na ně čerpána pracovní místa VO.

3. Plnění cílů koncepce v roce 2021 a dosažené výsledky

3.1 Shrnutí plnění cílů v roce 2021

Výzkum probíhal rovnoměrně ve všech oblastech při zachování plánovaných proporcí. Předpokládané práce probíhaly dle plánu, ke zdržení však docházelo v recenzních řízeních a v oblasti vydání/tisku publikací (knih i periodik), nezřídka i z důvodu nedostatku papíru. Realizace výsledků byla v několika případech též ovlivněna rozsáhlým ransomvirovým útokem na infrastrukturu IT NK v květnu 2021 (viz úvodní kapitola zprávy), V důsledku epidemie koronaviru se též uzavřely sbírky paměťových institucí, takže i z tohoto důvodu v některých případech nemohlo dojít ke včasné finalizaci výsledků, vše podrobněji v Příloze č. 1 a v textu, týkajícího se plnění kontrolovatelných cílů a výsledků.

Rozdíly proti schválené koncepci: nejsou

3.2. Plnění dílčích cílů podle jednotlivých oblastí

Oblast 1: Výzkum dějin knižní kultury

Dílčí cíl: Provést výzkum proveniencí středověkých rukopisů a inkunábulí, zaměřený zejména na původní knižní celky; pokračovat ve výzkumu dějin českého a moravského knihtisku 15. století

Plnění: Vzhledem k částečnému uzavření badatelem paměťových institucí a nedostupnosti pramenů v důsledku COVID-19 se odevzdání některých studií mírně posunulo. Kamil Boldan proto ještě dokončoval studii o pronikání mezinárodního obchodu s ranými tisky do českých zemí a navštívil paměťové instituce, kde jsou uloženy příslušné prameny (Studienbibliothek Dillingen, Moravská zemská knihovna v Brně, Státní okresní archiv v Jihlavě, oddělení rukopisů a starých tisků Vědecké knihovny Jihočeského kraje ve Zlaté Koruně, Vědecká knihovna a Zemský archiv v Olomouci, Vědecká knihovna v Plzni). Účastnil se konference *Odolná společnost* pořádané Historickým ústavem AV, kde přednesl příspěvek o využití jednodlistového média v krizových momentech na přelomu 15. a 16. století. Lucie Heilandová odevzdala do tisku dvě studie (Zapomenutá brněnská tiskárna a kamenotiskárna Prokopa Fritsche; Brněnský knihkupec a tiskař Franz Gastl). Přednesla příspěvky na konferencích *Bibliotheca antiqua* v Olomouci a *Monasteria abolita* v klášteře Želiv. Pokračovala ve studii pramenů k dějinám brněnských tiskáren a k rekonstrukci knihovny Ladislava z Boskovic (Moravský zemský archiv a Archiv města Brna, Státní okresní archiv v Litomyšli). Milada Svobodová dokončovala další díl katalogu rukopisné sbírky pražské lobkowiczské knihovny. Vzhledem k tomu, že originály rukopisů byly i po část tohoto roku z důvodu proticovidových opatření nedostupné, bylo jeho publikování posunuto na rok 2022. Do tisku odevzdala jednu studii (Příspěvek k dějinám někdejší knihovny Ignáce Karla hraběte ze Šternberka). Renáta Modráková připravovala do tisku monografii o svatojiřském skriptoriu (vyjde v lednu 2022) a pokračovala ve studiu pramenů k dějinám čtenářek a v průzkumu bohemikálních rukopisů 13. a 14. století v Rakouské národní knihovně. Průzkum proveniencí ve středověkých rukopisech NK prezentovala na konferenci *Bibliotheca antiqua*. Jan Vojtíšek podnikl studijní cestu do PAN Biblioteka Gdańska, kde zkoumal středověké rukopisy bohemikální povahy. Výzkumný tým formou smluv OON posílili Michala Baumlová a Michal Dragoun. M. Baumlová připravila rozsáhlou studii o chebských knihvazačských rodech 17. a 18. století. M. Dragoun pracoval na objevené monografii o knihovně Starého Města pražského v pozdním středověku, kterou dokončí a odevzdá do tisku 2022.

Oblast 2: Hudební věda

Dílčí cíl: Realizování evidence, zpracování a prezentace vybraných hudebně historických sbírek z období let 1700 – 1900 uložených na území České republiky (Koleč, Litomyšl, Teplice, sbírky Barnabase Weisse, hraběnky Šlikové, Strachotové – Panenský Týnec)

Plnění: Pokračovalo zpracování následujících sbírek:

- Sbírka Barnabase Weisse (CZ-Pu) – uloženo 146 signatur tisků, celkem 361 hesel této sbírky do databáze RISM, tematický katalog sbírky je připraven k vydání. Zpracování této sbírky je ukončeno.
- Sbírka rodiny Strachotů (CZ-Pu) -- probíhá hloubková revize záznamů jako příprava ke katalogu sbírky, obkresy filigránů a průzkum uložení archivních materiálů ke studii o této sbírce
- Sbírka kostela Povýšení svatého kříže v Litomyšli (CZ-LLk) – pokračovalo zpracování sbírky, ukládání do databáze RISM za dodržení všech pravidel pro zpracování, včetně záznamu vodoznaků, které by měly být v roce 2022 připraveny pro studii připravovaného katalogu. Výkaz o uložených pramenech je k dispozici v hudebním oddělení NK a v databázi RISM.

- Teplice děkanský kostel sv. Jana Křtitele – historický hudební archiv (CZ-TEK) – byl dokončen soupis sbírky a započato s novým uspořádáním na regálech v nových krabicích. Pokračovala katalogizace pro RISM včetně evidence filigránů. V přípravě je první základní studie o sbírce. Podrobný výkaz zpracovaných signatur je k dispozici v hudebním oddělení NK.
- Státní okresní archiv Třeboň pobočka Český Krumlov – Schwarzenberská hudební sbírka (CZ-K) – provedena katalogizace hudebnin ze svazů uložených v SOA Třeboň, pobočka Český Krumlov. Jedná se například o hudebniny z poutních míst Římov a Kájov, kostela v Hluboké nad Vltavou anebo z chvalšinského německého pěveckého spolku. Materiál pochází většinou z 19. století a dobře dokumentuje repertoár venkovských institucí té doby, v regionu česko – německého jazykového rozhraní. Práce na studii o Antonínu Borovém bude kvůli nedostupným archivním pramenům realizována v roce 2022.
- Sběrka Pražské konzervatoře (CZ-Pk) – do databáze RISM byla zaznamenána většina materiálů sbírky z pozůstalosti hraběnky Elisy Šlikové (1790-1855). Vzhledem k tomu, že nalezení dalších materiálů není pravděpodobné, mělo by se v roce 2022 přikročit k přípravě tematického katalogu sbírky, včetně katalogu filigránů. V přípravě je studie o výsledcích výzkumu. Přestože se jedná rozsahem o spíše menší sbírku, určitě bude sloužit jako významný zdroj pro poznání nejen historie Pražské konzervatoře, ale i hudebního života a kultury 18. a počátku 19. století.
- Zpracování torza hudební sbírky sv. Mikuláše na Malé Straně (CZ-Pnm) – cílem výzkumu je virtuálně sjednotit torzo hudební sbírky z jezuitského kostela sv. Mikuláše na Malé Straně. Jedná se o jednu z mála zdejších hudebních sbírek rozsáhleji dokumentujících hudbu v jezuitském kostele. Práce také vstupuje do kontextu aktuálně publikovaných výsledků velkého polského projektu zaměřeného na jezuitskou hudbu, viz <http://fontesmusicae.pl/the-music-repertoire-of-the-society-of-jesus-in-the-polish-lithuanian-commonwealth-1565-1773/>. Dotyčná sbírka je rozptýlena převážně v notovém archivu NM-ČMH (CZ-Pnm) a v NK (CZ-Pu). V roce 2021 zpracované záznamy jsou přístupné v databázi RISM a jejich soupis je v hudebním oddělení NK.
- Údržba databází českých hudebních vydavatelů a filigránů – volný přístup na adrese www.nkp.cz. Databáze vydavatele Marco Berry je doplňována a zejména revidována, případně jsou dodány odkazy na již digitalizované materiály. V přípravě je pokračování databáze pražských hudebních vydavatelů devatenáctého století. Je připraven seznam těchto vydavatelů ze sbírky tisků hudebního oddělení NK ČR. Databáze filigránů je průběžně doplňována nově objevenými filigrány ze sbírek zpracovávaných v projektu.
- Výzkum osobností hudební kultury 19. a 20. století – práce na studii: Rukopisná notová pozůstalost Josefa Páleníčka uložená v hudebním oddělení Národní knihovny České republiky, odevzdána anotace, studie bude publikována v roce 2022. Je připravena notosazba prvních dvou vět Dvořákova Tria B dur. Byly zpracovány podklady ke studii o autografech Otakara Ostrčila ve fondu hudebního oddělení NK ČR. Pro časopis *Fontes* se připravuje edice francouzských dopisů uložených v hudebním oddělení NK pod názvem *Lettres autographes françaises aux archives du Département de la musique de la Bibliothèque nationale de la République tchèque*. (Vyjde 2022)

Oblast 3: Slavistika

Dílčí cíl: Provedení a završení odborného průzkum fondu starých cyrilských tisků; průzkum historických rukopisů ve fondu Slovanské knihovny se zaměřením na provenienční znaky

dokumentů za pomoci ex libris, razítek, marginálií, filigránů apod. Studium jevů objevených v průběhu průzkumu.

Plnění: Byl dokončen průzkum a katalogizace monografií z fondu Slovanské knihovny vydaných cyrilicí v letech 1796–1800 a dále bylo prověřeno a zpracováno prvních 12 titulů periodik. Průběžně pokračovala příprava čtvrtého svazku *Katalogu starých ruských tisků z fondu Slovanské knihovny tištěných azbukou*. Za pomoci studia filigránů, tiskařských značek a signatur byly určeny a opraveny datace a místa vydání 2 historických rukopisů a 5 starověreckých tisků z přelomu 18. a 19. století.

Byl dokončen text rukopisu studie *The Old Believers prints from Klinty in the Slavonic Library in Prague*, který byl předán do redakce odborného časopisu *Slavic and East European Information Resources*.

Byla dokončena příprava studie *Nová sbírka archivních materiálů Slovanské knihovny v Praze „Společenský a kulturní život ukrajinské emigrace (1915–1947)“* určené pro odborný časopis *Archivy Ukrajiny*.

Byl zahájen průzkum a třídění sbírky listinných dokumentů se vztahem k dějinám Slovanské knihovny, která je součástí fondu Slovanské knihovny.

Byla dokončena první verze rukopisu monografie *Slovanská knihovna (1924–2024). Sto let činnosti*. Proběhlo recenzní řízení, provádí se překlad do angličtiny a výběr obrazových příloh monografie.

Oblast 4: Digitální kodikologie a knihověda

Dílčí cíl: Rozvoj virtuálního badatelského prostředí Manuscriptoria v oblasti využití technologie IIIF a správy TEI

Plnění: Bylo vytvořeno Manuscriptorium 4 a zpřístupněna jeho beta verze. V jeho rámci bylo revidováno vyhledávání v položkách katalogových záznamů komplexních digitálních dokumentů se soustředěním na výběr selekčních dat a jejich úpravu, resp. obohacení. V souvislosti s probíhajícím evropským projektem ARMA byly vytvořeny EDM ARMA Specification a IIIF ARMA Specification a namapovány k TEI P5 ENRICH Specification, čímž bylo harmonizována komunikace mezi zdroji zpřístupňujícími starší písemné a dokumentové dědictví a adaptována jak na interoperabilitu s Manuscriptoriem, tak s Europeany. Byla harmonizována interoperabilita mezi moduly Manuscriptoria, zejména digitální knihovny, grafické databáze plných textů a individuálního personalizovaného uživatelského účtu, což umožnilo plnohodnotné digitální publikování využívající jak dat Manuscriptoria, tak také dalších zdrojů, jestliže užívají persistentního adresování a jednoznačné identifikace digitálních objektů. Tím byla vytvořena základní verze digitálního publikování ve virtuálním badatelském prostředí, vhodná jak pro tvůrce, resp. poskytovatele dat, tak pro koncové uživatele.

Oblast 5: Webové archivy pro vědecký výzkum

Dílčí cíl: Stanovení nových možností zpřístupnění dat a metadat z webových archivů

Plnění: V předchozích letech byl navržen software Grainery, který přinesl možnost extrahovat a zpřístupňovat technická a administrativní metadata. Na jeho základě vznikla certifikovaná *Metodika pro tvorbu, uložení a zpřístupnění technických a administrativních metadat z webového archivu*. Archivům webového obsahu i široké veřejnosti nabídla teoretický rámec pro lepší práci s metadaty a jejich zapojení do dalších výzkumů. V letošním roce Webarchiv navázal na předchozí výsledky rešerší průzkumem aktuálních potřeb uživatelů v oblasti webových zdrojů v mezinárodním kontextu. Při analyzování dalších možností zpřístupňování dat a metadat z webového archivu se zaměřil na problematiku zanikajícího webového obsahu a na možnosti

zpřístupnění dat a metadat o něm. Pojem *mrtvý web* není zatím v literatuře zabývající se webovou archivací jasně definován. Používá se spíše pojem *link rot*, který však mluví o širším problému zanikání prolinkovaných zdrojů, specificky citací v akademických pracích. Pokusit se definovat pojem mrtvý web může být prospěšné z hlediska archivářské praxe minimálně ze dvou důvodů. Tím hlavním je nejistota ohledně toho, co vše pod pojem mrtvý web může spadat, druhým je nemožnost dlouhodobě mapovat zanikající weby a popisovat tak trendy, interpretovat budované statistiky o mizejícím internetu. Plánovaným automatizovaným řešením je skript, který z logů Heritrixu identifikuje weby s chybovými hláškami 404, 400, či 500 a předloží je kurátorovi, aby rozhodl, zda se web dá označit jako mrtvý, či nikoliv dle stanoveného vymezení - mrtvý web je ten, který nelze nalézt nikde jinde než v archivu, který změnil své určení, nemá žádný obsah či zobrazuje stavový kód 404. Na základě rešerší zahraničních zdrojů a průzkumu archivních kopií licenčně ošetřených webů v interní databázi Webarchivu se řešitelský tým zaměřil na specifikování pojmu *mrtvý web*, věnoval se testování stavových kódů coby podkladu pro aplikaci pro detekování mrtvých webů. Aplikace bude vytvářet další metadata o mrtvých webech a pomůže identifikovat weby pro specializovanou databázi, která v dlouhodobé perspektivě může přinést důležité poznatky o zanikající vrstvě webové sféry internetu.

Oblast 6: Archivace digitálních dat

Dílčí cíl: Optimalizovat uložení digitálních dat v archivu pomocí zkvalitnění balíčků SIP

Plnění: V roce 2021 byly zahájeny práce na revizi metodiky pro tvorbu balíčků SIP, jejíž předložení k certifikaci je plánováno na rok 2022.

Oblast 7: Ochrana knihovních fondů

Dílčí cíl: Průzkum fyzického stavu knihovních fondů, monitoring kvality prostředí v depozitářích a vývoj nových metodik a postupů ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů

Plnění: Průzkum fyzického stavu knihovních fondů úspěšně pokračuje. Byly vytvořeny sady pro průzkum fondů. Zaměřili jsme se na úpravy v metodice průzkumu fyzického stavu vzhledem k úpravám databáze průzkumu. Je připravována recertifikace příslušné metodiky. Pokračovaly testování a vývoj metody odkyselování fondů ve vakuové komoře v NK. Vzhledem k pandemii byl sepsán článek, který shrnuje postupy manipulace s knihami, aby byly bezpečné pro knihovníky i čtenáře a badatele. Článek je nyní v recenzním řízení. Rovněž byl připraven jednoduchý manuál pro základní pravidla manipulace s knihami v pandemickém období. Vznikl příslušný návodný poster v několika jazykových mutacích. Probíhá spolupráce s kolegy z AV ČR na vývoji testeru knih, který by měl sloužit k ověřování stability použitých materiálů a technik oprav knižní vazby.

Oblast 8: Novodobá vydavatelská produkce v českých zemích po r. 1800

Dílčí cíl: Cílem oblasti v letech 2021 – 2023 bude především širší výzkum vybraných periodických titulů po r. 1945 a jejich regionálních mutací. Výzkum bude probíhat v konzervačních knihovnách i dalších sbírkách v ČR a prezentován bude sondou do periodik vybraného kraje a výzkumem podávajícím širší přehled o regionálních mutacích vybraných titulů. Cílem bude také vyvinout nástroje zefektivňující a zjednodušující práci s regionálními mutacemi, především za účelem kompletace titulů s ohledem na dlouhodobé uchování ve fondech a na jejich reformátování.

Plnění: Výzkumu regionálních mutací velkých periodik a především dalšímu rozvoji a optimalizace nástroje pro evidenci periodik PerMoník se věnují zástupci NK, Moravské zemské knihovny a Vědecké knihovny Olomouc, kteří se vývoji nástroje věnují od samotného počátku. Pro další spolupráci byli přizváni i kolegové ze Severočeské vědecké knihovny v Ústí nad Labem, kteří poskytli především nový pohled na výzkum. Noví účastníci výzkumu byli řádně proškoleni stávajícími řešiteli tak, aby s nástrojem mohli efektivně pracovat. V letošním roce se všichni řešitelé věnovali především testování nástroje a navrhování různých úprav, které jsou evidovány jako issues, zde <https://github.com/NKCR-INPROVE/evidence.periodik/issues>. Veškeré poznatky vzešlé z testování jsou ve snaze docílit celkové optimalizace aplikace pravidelně konzultovány a připomínkovány při pravidelných schůzkách řešitelského týmu. Průběžně probíhá připomínkování již vzniklého manuálu. Periodikem, které bylo vybráno pro letošní výzkum a doplňování do evidence periodik, se stal Československý sport, který byl pro svou variabilitu v počtu mutací a jednotlivých mutačních vydání a pro hojné zastoupení v řešitelských knihovnách vyhodnocen všemi zúčastněnými jako další z vyhovujících titulů možných ke společnému testování. Soustavné testování takto rozsáhlého periodika pomohlo odhalit několik nových problémů limitujících funkčnost aplikace. Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem (SVKUL) má poměrně bohatý fond českých novin a časopisů vydávaných od konce 70. let minulého století, kdy získala právo na povinný výtisk. Některá celostátní periodika však nakupovala již od roku 1945, kdy se začala budovat městská knihovna, z níž se SVKUL vyvinula. Pracovníci SVKUL dosud neprováděli detailní průzkum celostátních periodik se zaměřením na jejich mutace, i když již před lety se pokoušeli při digitalizaci Severočeské Mladé Fronty oddělit od ní mutaci celostátní Mladé Fronty. Proto přivítali možnost zapojit se do průzkumu PerMoník. Zatím do báze PerMoník zpracovali údaje o mutacích Československého sportu, které mají ve fondu. Dále se podíleli na připomínkování uživatelské nápovědy, která byla zpracována v době, kdy SVKUL ještě nebyla zapojena do projektu. Mohli tak snáze upozornit na některé pasáže, které se pro začínající spolupracovníky mohly jevit jako nejasné, tudíž výrazně přispěli k optimalizaci manuálu. Při zápisu údajů do báze evidence periodik také ověřovali funkčnost programu a na některé jeho nedostatky rovněž upozorňovali zápisem formou issues do GitHub.

Během společného rozvíjení nástroje se ukazuje, že bude nezbytné více se do hloubky zabývat otázkou evidence příloh, jež jsou například v případě Vědecké knihovny v Olomouci nejednotně řazené u každého ročníku odlišně.

V NK probíhá také příprava dalších ročníků Československého sportu a dalších velkých periodik s regionálními mutacemi a vkládání jejich jednotek do systému Aleph tak, aby se následně daly vložit do databáze Permoník.

V rámci příprav úpravy metadatových standardů NDK pro potřeby zápisu mutačních vydání periodik při digitalizaci byly pracovníky Oddělení standardů prozkoumány možnosti zápisu v metadatových formátech MODS a Dublin Core a připraveny dvě varianty zápisu. Vybraná varianta zápisu může být do NDK standardu implementována v návaznosti na projednání na Pracovní skupině pro tištěné dokumenty při Formátovém výboru NDK a následném schválení Formátovým výborem NDK v následujícím roce 2022. Bylo vytvořeno API pro integraci systému PerMoník s dalšími systémy.

Oblast 9: Digital Humanities

Dílčí cíl: Ustavení výzkumu autorství a intertextuality povede k zapojení NK do širších rámců vědecké spolupráce při vytěžování a zpracování dat a vytvoření institucionálního know-how pro komunikaci s novým druhem humanitních a datově založených badatelů

Plnění: Byla dojednána spolupráce s MFF UK v Praze: kde studenti budou stejně jako interní tým NK zpracovávat exportovaná data (příznaky z děl pod veřejnou licenci) z hlediska autorství a intertextuality. Výsledky se porovnají a umožní v konečném důsledku lepší zhodnocení technik a metodologií. V případě nosnosti spolupráce předpokládáme možné opakování tohoto postupu. V rámci kontaktů s Ústavem české literatury AV ČR se byl náš záměr konzultován s Mgr. Petrem Plecháčem, Ph.D. et Ph.D., který vede mezinárodně významný tým versologů zaměřených na určování autorství s cílem vyhodnocování postupů strojového zpracování dat. Na r. 2022 se plánuje koordinace s Českou asociací pro digitální humanitní vědy při přípravě workshopu k tématu laboratoře na půdě NK.

Oblast 10: Kniha jako médium ve středověku a novověku

Dílčí cíl: Výzkum vývoje knihy jako společenského média ve středověku a novověku a jeho prezentace odborné i širší veřejnosti

Plnění: Výzkum vývoje knihy jako společenského média byl veden v několika rovinách. První rovinou bylo studium jednotlivých druhů a žánrů knižní produkce v kontextu společenských a kulturních dějin. Členové výzkumného týmu se zaměřili na postavení a využití rukopisných kodexů v pozdním středověku (R. Modráková, T. Klimek, J. Vojtíšek), rozvoj tištěné produkce v novověku a její vliv na literární a uměleckou tvorbu (L. Heilandová, A. Císařová Smítková) a význam kartografické produkce v raném novověku (J. Vojtíšek). Výsledky výzkumu prezentovali mimo jiné v sérii naučných videí, které byly publikovány na Youtube kanálu Národní knihovny ČR, a také v příspěvcích na sociálních sítích Národní knihovny ČR.

Druhou rovinou bylo zkoumání konkrétního fenoménu v celkovém vývoji knižní produkce. K výročí 1100 let od úmrtí sv. Ludmily byla tato historická osobnost a zároveň národní světice studována z pohledu jejího obrazu v různých žánrech středověké a novověké knižní tvorby (v hagiografii, historiografii, kazatelství, modlitebních knížkách i hudební tvorbě). Byl sestaven tým z odborníků z různých společenskovedních disciplín (R. Modráková, D. Mach, L. Heilandová, J. Izdný, J. Mikulec, O. Halama, L. Panušková, J. Vozková), který dovolil interdisciplinární přístup ke studiu svatoludmilské knižní produkce. Výsledkem je výstava *Kniha a závoj. 1100 let od úmrtí kněžny a světice Ludmily* (13. 12. 2021 – 30. 1. 2022, Galerie Klementinum) včetně paralelní virtuální výstavy (digitální knihovna Manuscriptorium).

Prezentace obou rovin výzkumu se spojily také v cyklu přednášek *Z klementinských pokladů*, pořádaných Oddělením rukopisů a starých tisků. V rámci témat z dějin knihy byly představeny pozdně středověká *Lipnická bible*, astronomické knihy Tychona Brahe a Johanna Keplera, unikátní fragment pařížské polyfonie organ Notre Dame zachovaný v pozdně středověkém univerzitním rukopisu a nové poznatky k životu sv. Ludmily. Exponáty měsíce, vybrané z fondů Oddělení rukopisů a starých tisků a vystavené v předsálí Všeobecné studovny, reflektovaly především výročí astronomů Tychona Brahe a Johanna Keplera a navazovaly na přednášku o raně novověké astronomické literární produkci. Prosincový exponát měsíce představil další z důležitých aspektů tištěné produkce v novověku, tj. vojenské mapy.

3.3 Plnění kontrolovatelných cílů a plánovaných výsledků koncepce v r. 2020

Oblast 1: Výzkum dějin knižní kultury

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
rok	2021
oblast (č. a název)	1 - Výzkum dějin knižní kultury
kontrolovatelný cíl/e	Publikace knihy Renáta Modrákové: Scriptorium a knihovna kláštera benediktinek u svatého Jiří na Pražském hradě a dalších tří článků J a jedné kapitoly v knize C autorů K. Boldan, R. Modráková, M. Svobodová a J. Vojtíšek, viz podrobněji bod E. B)
plnění cíle	Kniha Renáty Modrákové Scriptorium a knihovna kláštera benediktinek u svatého Jiří na Pražském hradě bude kvůli kapacitním možnostem tiskárny vč. nedostatku papíru vyrobena nejspíše do konce 1. čtvrtletí 2022. Byly publikovány studie K. Boldana (1 x J – za r. 2020) a J. Vojtíška (1 x C). Dopracování tří studií (3 x J) se z důvodu nedostupnosti pramenů v paměťových institucích, uzavřených po část roku 2021 v důsledku COVID-19, posunulo a budou publikovány a uplatněny 2022.
předpokládané výsledky	1 x B, 3 x J, 1 x C
uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	1 x C
uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován	1 x J
neuplatněné výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	1 x B, 3 x J
neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2020 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	1 x B, 3 x J
neplánované výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	2 x C

Oblast 2: Hudební věda

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
rok	2021
oblast (č. a název)	2 – Hudební věda
kontrolovatelný cíl/e	Vydání tematického katalogu sbírky Barnabase Weisse uložené v NK ČR, vydání studie (článek J) Notová pozůstalost Josefa Páleníčka v hudebním oddělení NK ČR, vydání studie Hudební sbírka Antonína Borového z českokrumlovského archivu
plnění cíle	<p>Výsledky jsou neuplatněny:</p> <p>Vydání tematického katalogu sbírky Barnabase Weisse: katalog je připravený k vydání ještě v roce 2021 (koncem roku).</p> <p>Vydání studie (článek J) <i>Notová pozůstalost Josefa Páleníčka</i>: podklady pro studii jsou připraveny, nebylo dokončeno kvůli neočekávané akvizici notových rukopisů doplňujících původní pozůstalost a kvůli omezeným možnostem studia relevantních pramenů k těmto novým položkám v Českém hudebním fondu. Vyjde v časopise <i>Knihovna-knihovnická revue</i> v 1. čísle roku 2022, anotace již zaslána</p> <p>Vydání studie <i>Hudební sbírka Antonína Borového z archivu v Českém Krumlově</i>: studie není dokončena kvůli nedostatečnému srovnávacímu materiálu uloženému v nesnadno přístupných archivech. Bude vydána v roce 2022 ve 2. čísle časopisu <i>Knihovna – knihovnická revue</i>.</p>
předpokládané výsledky	1x B, 2x J
uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou
uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován	Nejsou
neuplatněné výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	1x B, 2x J
neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2020 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
neplánované výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou

Oblast 3: Slavistika

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
rok	2021
oblast (č. a název)	3 – Slavistika
kontrolovatelný cíl/e	Příprava odborné studie čerpající z rukopisných sbírek, představující obsahově jedinečné dokumenty z fondu Slovanské knihovny, specifikace tématu a jeho konzultace s relevantními badateli; první verze textu odborného článku, který bude publikován v r. 2022. Příprava monografie věnující se dějinám a složení fondu SK
plnění cíle	<p>Dokončeno odborné zpracování všech monografií a prvních 12 titulů periodik, jejichž katalogizační záznamy budou tvořit obsah čtvrtého svazku Katalogu starých ruských tisků z fondu Slovanské knihovny tištěných azbukou.</p> <p>Text odborné studie <i>The Old Believers prints from Klintsy in the Slavonic Library in Prague</i> byl dokončen a předán do redakce k recenznímu řízení.</p> <p>Byla dokončena příprava odborné studie <i>Nová sbírka archivních materiálů Slovanské knihovny v Praze „Společenský a kulturní život ukrajinské emigrace (1915–1947)“</i>. Rukopis předán do redakce k recenznímu řízení.</p> <p>Byl dokončen rukopis monografie <i>Slovanská knihovna (1924–2024). Sto let činnosti</i>. Bylo zajištěno recenzní posouzení, zpracovány připomínky recenzentů, probíhá překlad do angličtiny a výběr obrazových příloh monografie. Pokračuje redakční zpracování.</p>
předpokládané výsledky	Nepředpokládá se
uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou
uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a) –	Nejsou

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován</i>	
<i>neuplatněné výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	Nejsou
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2020 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	Nejsou
<i>neplánované výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	Nejsou

Oblast 4: Digitální kodikologie a knihověda

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>rok</i>	2021
<i>oblast (č. a název)</i>	4 – Digitální kodikologie a knihověda
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Realizace správy anotací s persistentní adresací pomocí IIIIF: poloprovoz anotačního modulu Realizace Zpolop pro získávání identifikátorů fyzických exemplářů
<i>plnění cíle</i>	Byl vytvořen anotační modul s persistentní adresací pomocí IIIIF, který umožňuje vytvářet paradata k existujícím digitálním datům, a uveden do poloprovozu. Byl vytvořen nástroj pro získávání identifikátorů fyzických exemplářů a uveden do poloprovozu.
<i>předpokládané výsledky</i>	2x Z _{polop}
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	2x Z _{polop}
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován</i>	Nejsou

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
neuplatněné výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2020 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neplánované výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou

Oblast 5: Webové archivy pro vědecký výzkum

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
rok	2021
<u>oblast</u> (č. a název)	5 – Webové archivy pro vědecký výzkum
kontrolovatelný cíl/e	<p>Analýza dalších možností zpřístupnění dat z webového archivu v návaznosti na nové technologie a postupy a průzkum aktuálních potřeb uživatelů. Cílem je najít nové experimentální formy sdílení, extrakce nebo vytváření metadat – výstup dílčí písemná zpráva a v r. 2022 následně výsledek typu R</p> <p>Průzkum archivních kopií volně dostupných (licenčně ošetřených) zdrojů, které už na živém webu neexistují, hledání řešení detekování zaniklých webů a příprava dat pro specializovanou databázi, která bude tato data prezentovat uživatelům. Výsledkem bude dílčí písemná zpráva, poznatky budou shrnuté v odborném článku v roce 2022</p>
plnění cíle	<p>Webarchiv se zabýval průzkumem aktuálních potřeb uživatelů v oblasti webových zdrojů v mezinárodním kontextu, zaměřil se na hledání možností zpřístupnění dat o již zaniklých webech, jejichž kopie má ve svém archivu. Novou možností zpřístupnění dat a metadat bude specializovaná databáze, která informace o zaniklých webech zprostředkuje uživatelům. Podkladem pro vznik této databáze bude kurátorská aplikace, která se zaměří na automatizované detekování mrtvých webů. V roce 2022 bude výstupem výsledek typu R (aplikace) a odborný článek.</p>
předpokládané výsledky	Nepředpokládá se

uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou
uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován	Nejsou
neuplatněné výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2020 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neplánované výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou

Oblast 6: Archivace digitálních dat

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
rok	2021
oblast (č. a název)	6 – Archivace digitálních dat
kontrolovatelný cíl/e	Navrhnout elementy pro zápis technických vlastností, jež nelze zapsat metadatovými standardy: publikace článku J na téma návrhu vlastního metadatového schématu pro popis technických vlastností, nezaznamenaných jinými standardy. Bude provedena analýza možností archivace audiovizuálních dokumentů.
plnění cíle	Byl zpracován návrh zápisu technických vlastností digitálních objektů, které nelze zapsat za pomoci existujících mezinárodních metadatových schémat. Do recenzního řízení časopisu Knihovna: knihovnická revue byl předložen článek <i>Technická metadata, metadatová schémata a praxe NDK</i> , který bude uplatněn v následujícím roce 2022. Byla provedena analýza možností archivace audiovizuálních dokumentů, zejména se zaměřením na digitalizaci, zpracování a následnou archivaci dat z VHS nosičů nacházejících se ve fondech knihoven.

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
předpokládané výsledky	1x J
uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou
uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován	Nejsou
neuplatněné výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	1x J
neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2020 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neplánované výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou

Oblast 7: Ochrana knihovních fondů

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
Rok	2021
<u>oblast</u> (č. a název)	7 – Ochrana knihovních fondů
kontrolovatelný cíl/e	Příprava a realizace výstavy „Restaurování pokladů Národní knihovny České republiky aneb tajemství práce restaurátora“ s kritickým katalogem; vydání článku J o zkušenostech s průzkumem fyzického stavu knihovních fondů, vydání článku J o ochraně knihovních fondů a čtenářů v pandemickém období
plnění cíle	Výstava s kritickým katalogem byla přesunuta na rok 2022 z důvodu konání ICOM General Meeting v Praze, články jsou v procesu recenzí.
předpokládané výsledky	1x E _{krit} , 1x B, 2x J
uplatněné výsledky plánované na r. 2021	1x J

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	
uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován	Nejsou
neuplatněné výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	1x E _{krit} , 1x B, 1x J
neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2020 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neplánované výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou

Oblast 8: Novodobá vydavatelská produkce v českých zemích po r. 1800

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
rok	2021
oblast (č. a název)	8 – Novodobá vydavatelská produkce v českých zemích po r. 1800
kontrolovatelný cíl/e	Vytvoření komunikačního API pro systém evidence periodik (výsledek R)
plnění cíle	Cíl byl splněn
předpokládané výsledky	1x R
uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	1x R
uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a) –	Nejsou

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován</i>	
<i>neuplatněné výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	Nejsou
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2020 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	Nejsou
<i>neplánované výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	Nejsou

Oblast 9: Digital Humanities

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>rok</i>	2021
<i>oblast (č. a název)</i>	9 – Digital Humanities
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Příprava a prověření linky zpracování a průzkum vybraných nových technologií pro jednotlivé typy vybraných dokumentů, resp. oblastí. Příprava obsahu a konstrukce webu pro činnost laboratoře Digital Humanities; publikace webu.
<i>plnění cíle</i>	Programový postup (kód) zpracování dat je připraven a průběžně dochází k jeho zlepšování na základě technologií prezentovaných odborníky. Kód je primárně připraven na textové vstupy zejména z NDK v souladu se zaměřením na pozdní český romantismus, nicméně je předpokládáno dále jeho rozšíření na další datové vstupy. Proběhl průzkum webů s podobným zaměřením. Web pro činnost laboratoře byl předpřipraven v 04-06/2021 na technologické bázi WordPress, která byla pro účely tohoto projektu v NK spuštěna a umožňuje případně hostovat i další weby. Následovalo pozastavení aktivit z důvodu kyberútoku na IT prostředky NK. Očekáváme dodání loga a základního grafického manuálu a předpokládáme spuštění stránek na veřejnost v 12/2021.
<i>předpokládané výsledky</i>	Nepředpokládá se
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2021</i>	Nejsou

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
<i>uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován</i>	Nejsou
<i>neuplatněné výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	Nejsou
<i>neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2020 (musí odpovídat Příloze č. 1b)</i>	Nejsou
<i>neplánované výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	Nejsou

Oblast 10: Kniha jako médium ve středověku a novověku

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
Rok	2021
<i>oblast (č. a název)</i>	10 – Kniha jako médium ve středověku a novověku
<i>kontrolovatelný cíl/e</i>	Příprava výstavy a kritického katalogu
<i>plnění cíle</i>	Výstava <i>Kniha a závoj. 1100 let od úmrtí kněžny a světky Ludmily</i> je připravena k otevření v termínu 13. 12. 2021 až 30. 1. 2022. Kritický katalog bude podle plánu publikován v roce 2022.
<i>předpokládané výsledky</i>	Nepředpokládá se
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2021 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)</i>	Nejsou
<i>uplatněné výsledky plánované na r. 2019 – 2020 uplatněné v r. 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a) – uvádí se vč. roku, na který byl výsledek plánován</i>	Nejsou

III. 2 Souhrn za oblasti výzkumu	
neuplatněné výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neuplatněné výsledky za roky 2019 - 2020 (musí odpovídat Příloze č. 1b)	Nejsou
neplánované výsledky za rok 2021 (musí odpovídat Příloze č. 1a)	Nejsou

Zpracoval: Mgr. Adolf Knoll, v. r., tel. 221663274, mob. 603223514, adolf.knoll@nkp.cz

Schválil: Mgr. Tomáš Foltýn, v. r., generální ředitel, tel. 221663262, tomas.foltyn@nkp.cz

Datum: 9. prosince 2021, aktualizace 6. ledna 2022